

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет *Економки та бізнес-освіти*
Кафедра *Фінансів та бухгалтерського обліку*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа та страхування»*
Форма навчання *заочна*

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Незалежної Світлани Олексіївни

на тему **Оцінка та шляхи покращення фінансової
стійкості та довгострокової платоспроможності
підприємства**

за матеріалами **ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»**

к.е.н., доцент

Н.В.Ізмайлова

Робота допущена до захисту в ЕК

Протокол засідання кафедри
від 16 червня 2025р. № 13

Завідувач кафедри _____

к.е.н., доцент _____ О.В.Неізнана
Наук. ступень, вчене звання
Ініціали, прізвище

ЗАЯВА

Я, Незамаєва Світлана Олексіївна, засвідчую, що кваліфікаційна бакалаврська робота на тему: «Оцінка та шляхи покращення фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності підприємства» написана мною самостійно.

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

07.06.2025

С.О.Незамаєва

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

ННІ/факультет *Економки та бізнес-освіти*
Кафедра *Фінансів та бухгалтерського обліку*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа та страхування»*
Форма навчання *заочна*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри _____ О.В.Неізнестна
(підпис) (Прізвище, ініціали)
« 04 » квітня 2025 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ**

1. Тема роботи *Оцінка та шляхи покращення фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності підприємства*
Керівник роботи _____ к.е.н, доцент *Н.В.Ізмайлова*

затвержені наказом закладу вищої освіти від « 04 » *квітня* 2025 р. № *229-ст*

2. Строк подання здобувачем роботи до «07» *червня* 2025 р.

3. Зміст кваліфікаційної роботи, об'єкт, предмет та мета дослідження:

Розділ 1. *Поняття фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності підприємства*

Розділ 2. *Аналіз фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності ПрАТ "Інгулецький ГЗК"*

Розділ 3. *Рекомендації щодо покращення фінансової стійкості та платоспроможності ПрАТ "Інгулецький ГЗК"*

Об'єкт дослідження: є фінансовий стан ПрАТ "Інгулецький ГЗК"

Предмет дослідження: фінансова стійкість та платоспроможність підприємства

Мета кваліфікаційної роботи: аналіз фінансової стійкості та довгострокової

платоспроможності ПрАТ "Інгулецький ГЗК", виявлення основних проблем та розробка практичних рекомендацій для їх вирішення, враховуючи сучасні виклики воєнного часу.

5. Дата видачі завдання « 04 » квітня 2025р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Етап виконання БДР	Строк виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання етапів (дата, підпис)
1	Підготовка розділу 1	до 11.04.2025	виконано 11.04.2025
2	Підготовка розділу 2	до 02.05.2025	виконано 02.05.2025
3.	Підготовка розділу 3	до 23.05.2025	виконано 23.05.2025
4	Отримання відгуку від наукового керівника	до 07.06.2025	виконано 07.06.2025
5	Подання кваліфікаційної роботи на перегляд завідувачу кафедри	до 10.06.2025	виконано 10.06.2025
6	Реєстрація завершеної кваліфікаційної роботи	до 13.06.2025	Реєстраційний № <u> </u> « 13 » <u>червня</u> 2025 р.
7	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	14.06.2025	виконано 14.06.2025
8	Підготовка до захисту в ЕК	до 20.06.2025	виконано 20.06.2025

Завдання підготував науковий керівник

Н.В.Ізмайлова
(прізвище та ініціали)

Завдання одержала здобувачка

С.О.Незамаєва
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Незамаєва С.О. Оцінка та шляхи покращення фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності підприємства. – Рукопис.

Кваліфікаційна бакалаврська робота зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Державний університет економіки і технологій – Кривий Ріг, 2025.

У теоретичній частині роботи розглянуто поняття фінансової стійкості та платоспроможності, їх економічну сутність і значення для підприємства. Детально проаналізовано методологію оцінки фінансової стійкості (автономія, леверидж, маневреність капіталу). Розкрито основні підходи до управління фінансовою стійкістю та її вплив на довгострокову платоспроможність.

У аналітичній частині роботи проведено комплексний фінансовий аналіз діяльності ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2022–2024 роки. Проаналізовано структуру майна підприємства, зокрема співвідношення необоротних і оборотних активів, а також динаміку їх змін у контексті економічних викликів військового часу. Особливу увагу приділено оцінці джерел фінансування активів, зокрема власного та залученого капіталу. Проведено аналіз зміни рівня ліквідності та стійкості підприємства у динаміці, що дозволило визначити ключові проблеми у фінансовому управлінні.

На основі отриманих результатів сформульовано практичні рекомендації щодо підвищення рівня фінансової стійкості та забезпечення довгострокової платоспроможності підприємства. Зокрема, запропоновано заходи з оптимізації структури майна, поліпшення ліквідності, зменшення фінансових ризиків і покращання рентабельності.

Ключові слова: фінансова стійкість, платоспроможність, структура майна, джерела фінансування, показники ліквідності, гірничо-металургійна галузь, виклики військового часу, ПрАТ "Інгулецький ГЗК", управління фінансами, довгострокова стабільність.

ЗМІСТ

стор

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ДОВГОСТРОКОВОЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Сутність фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності: зміст і значення для функціонування підприємства	7
1.2. Методологія оцінки фінансової стійкості та платоспроможності: ключові показники та підходи	12
1.3. Роль управління фінансовою стійкістю у забезпеченні довгострокової стабільності підприємств ГМК України	20
Висновки до розділу 1	25
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ДОВГОСТРОКОВОЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАТ "ІНГУЛЕЦЬКИЙ ГЗК"	27
2.1. Загальна характеристика ПрАТ "Інгулецький ГЗК"	27
2.2. Аналіз майна та джерел фінансування ПрАТ "Інгулецький ГЗК"	42
2.3. Оцінка показників фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності підприємства	53
Висновки до розділу 2	62
РОЗДІЛ 3 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАТ "ІНГУЛЕЦЬКИЙ ГЗК"	68
3.1. Управління грошовими потоками для забезпечення фінансової стабільності підприємства	68
3.2. Шляхи зменшення фінансових ризиків та підвищення ліквідності активів	75

3.3. Оцінка впливу запропонованих заходів на фінансову стійкість підприємства	82
Висновки до розділу 3	87
Висновки	90
Список використаних джерел	93
Додатки	98

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку економіки фінансова стійкість та довгострокова платоспроможність підприємства є ключовими чинниками його стабільного функціонування та зростання. Високий рівень конкуренції, економічна нестабільність та зміни в ринковому середовищі вимагають від підприємств не лише ефективного управління фінансами, але й гнучкості у прийнятті стратегічних рішень. Забезпечення фінансової стійкості та здатність підприємства виконувати свої довгострокові зобов'язання сприяє підвищенню довіри з боку партнерів, інвесторів і кредиторів, а також зміцнює позиції підприємства на ринку. Дослідження теми оцінки фінансової стійкості та платоспроможності особливо актуальне для підприємств гірничо-металургійної галузі України, до яких належить ПрАТ "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат". Діяльність таких підприємств має значний вплив на економіку країни, однак їх фінансовий стан залежить від ринкової кон'юнктури, цінової політики та ефективності управління ресурсами.

Особливої гостроти проблема фінансової стійкості набуває у викликах військового часу, які впливають на всю економіку України, зокрема на гірничо-металургійний комплекс. До основних викликів належать: порушення логістичних ланцюгів, скорочення обсягів експорту, зростання витрат на забезпечення безпеки виробництва, дефіцит кваліфікованої робочої сили через міграцію населення, зниження внутрішнього попиту та втрата окремих виробничих потужностей. Крім того, підприємства ГМК стикаються з ризиками енергетичної нестабільності, що ще більше ускладнює підтримку платоспроможності та стійкості.

Метою даної дипломної роботи є аналіз фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності ПрАТ "Інгулецький ГЗК", виявлення основних проблем та розробка практичних рекомендацій для їх вирішення, враховуючи сучасні виклики воєнного часу.

Для досягнення поставленої мети у роботі вирішуються наступні

завдання:

вивчення теоретичних основ фінансової стійкості та платоспроможності;
аналіз фінансового стану ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2022-2024 роки;
виявлення факторів, що впливають на рівень фінансової стійкості підприємства, з урахуванням впливу війни;

розробка рекомендацій щодо покращення структури капіталу, зменшення фінансових ризиків і забезпечення довгострокової платоспроможності у контексті воєнних викликів.

Об'єктом дослідження є фінансовий стан ПрАТ "Інгулецький ГЗК", а предметом – фінансова стійкість та платоспроможність підприємства.

Різні аспекти аналізу фінансової стійкості суб'єктів господарювання є об'єктом уваги багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Вагомий внесок у дослідження теоретичних аспектів оцінки фінансової стійкості підприємства зробили такі вітчизняні вчені: Бердар М. М., Берест М. М., Боярко І. М., Великих К. О., Волкова О. А., Гапак Н. М., Грабовецький Б. Є., Дейнека О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Жукевич С. М., Капштан С. А., Кондратенко Н. О., Лучко М. Р., Приймак С. В., Тютюнник С. В., Тютюнник Ю. М., Фаріон А. І., Шварц І. В., Школьник І. О. та багато інших. Нормативною основою виступають Закони України "Податковий кодекс України", "Господарський кодекс України", положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Інформаційною базою для написання роботи є фінансова звітність ПрАТ "Інгулецький ГЗК", наукові праці, законодавчі акти, аналітичні звіти галузі, а також дані, які враховують вплив воєнних дій на економічну діяльність підприємства. Методи дослідження включають аналіз і синтез, економіко-математичне моделювання, порівняльний аналіз, методи прогнозування. Практична значимість роботи полягає у можливості використання розроблених рекомендацій для підвищення фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності не лише досліджуваного підприємства, але й інших підприємств гірничо-металургійної галузі України, які зазнають впливу воєнних дій.

РОЗДІЛ 1

ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ДОВГОСТРОКОВОЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності: зміст і значення для функціонування підприємства

Стійкість підприємства є основою його стабільного функціонування та поступального розвитку. Фінансова стійкість виступає ключовим елементом загальної стійкості підприємства (рис. 1.1). Вона є однією з основних характеристик, які визначають фінансовий стан підприємства та забезпечують ефективне управління його фінансами.

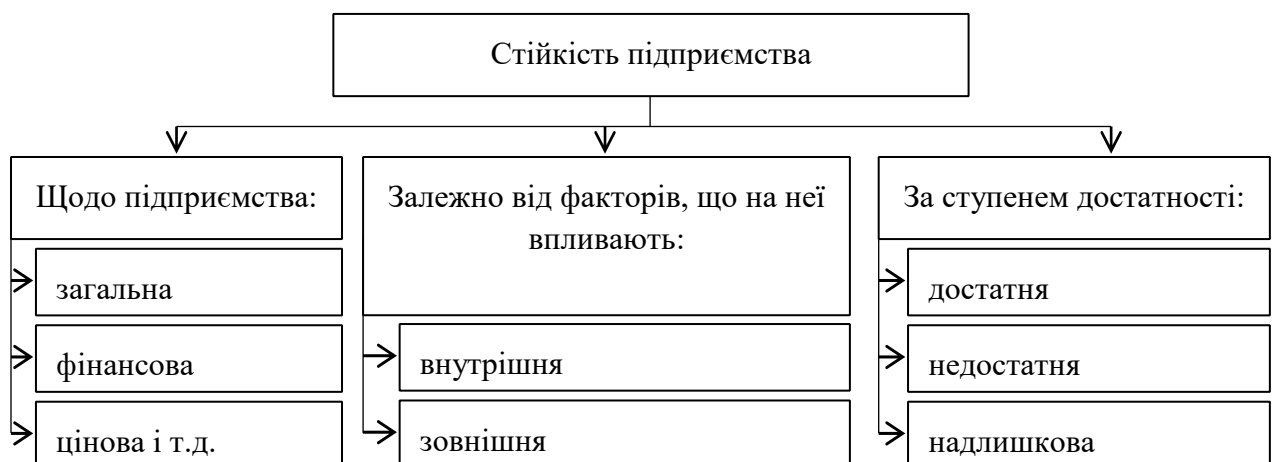

Рис. 1.1. Види стійкості підприємства

Джерело: [3, с. 261]

Фінансова стійкість (Financial Stability) – це багатогранне та комплексне явище, яке відображає достатність фінансових ресурсів для підтримання поточної господарської діяльності та забезпечення перспективного розвитку підприємства. Вона базується на зростанні прибутку й власного капіталу, водночас зберігаючи нормальний рівень платоспроможності та кредитоспроможності. [35, с. 120].

Дослідження сучасної літератури з питань фінансів підприємств і фінансового аналізу дозволяють дійти висновку, що єдиного підходу до визначення терміна «фінансова стійкість підприємства» досі не існує.

Науковці пропонують різні напрями трактування цього поняття, серед яких:

- перевищення доходів над витратами, що забезпечує стабільність джерел фінансування діяльності підприємства та його подальший розвиток;
- фінансовий стан підприємства з мінімальним рівнем ризику, зумовленим структурою загального капіталу, який знаходиться у його розпорядженні на певний момент часу і визначає перспективи розвитку;
- здатність підприємства повністю та своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, що ототожнюється з ліквідністю та платоспроможністю [35, с. 120].

Бердар М. М. пропонує розглядати «фінансову стійкість підприємства» з двох позицій: у вузькому та широкому значенні (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Поняття «фінансова стійкість підприємства»

Джерело: [3, с. 260]

У додатку А зібрано основні підходи до визначення поняття фінансової стійкості підприємства, які запропоновані у наукових працях вітчизняних економістів, таких як Нікольчук Ю., Небжицький Б. та Савчук О. [23].

Ці підходи класифіковано за трьома основними категоріями: абстрактні

визначення, ті, що стосуються стану та структури фінансових ресурсів підприємства, а також ті, що ототожнюють фінансову стійкість із загальним фінансовим станом підприємства.

1. Абстрактні визначення. До цієї групи віднесено підходи, що зосереджуються на загальних концепціях стійкості підприємства. Аніловська Г. Я. та Висоцька І. Б. визначають фінансову стійкість як здатність підприємства долати операційні труднощі. Бедринець М. Д. і Довгань Л. П. акцентують увагу на можливості підприємства своєчасно поповнювати виробничі запаси, вести розрахунки та здійснювати платежі за рахунок власних джерел. Лучко М. Р., Жукевич С. М. і Фаріон А. І. розглядають стійкість як здатність підприємства функціонувати та розвиватися в умовах постійних змін внутрішнього й зовнішнього середовищ. Гапак Н. М. і Капштан С. А. описують фінансову стійкість як здатність безперервно здійснювати основну діяльність попри ризики та зміни у бізнес-середовищі.

2. Стан і структура фінансових ресурсів Ця категорія фокусується на достатності та раціональному розподілі фінансових ресурсів підприємства. Шкільник І. О., Боярко І. М. і Дейнека О. В. визначають фінансову стійкість як динамічну інтегральну характеристику, що забезпечує мобілізацію фінансових ресурсів при мінімальному ризику. Власова Н. О., Міщенко В. А. та інші наголошують на ролі раціонального розпорядження капіталом для підтримання фінансової рівноваги, прибутковості та розширеного відтворення. Грабовецький Б. Є. і Шварц І. В. визначають стійкість як стан, що забезпечує розвиток на основі зростання прибутку й капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоздатності. Берест М. М. вважає, що стійкість гарантує наявність достатнього обсягу власних коштів, прибутковості та розширеного відтворення.

3. Ототожнення з фінансовим станом. До цієї групи належать визначення, які пов'язують стійкість із загальним фінансовим станом підприємства. Кондратенко Н. О. ототожнює фінансову стійкість із платоспроможністю, незалежністю від ринкових випадковостей і довірою

партнерів. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О. і Тютюнник С. В. акцентують на рівновазі активів і пасивів, що забезпечує платоспроможність і привабливість для інвесторів у довгостроковій перспективі.

Ці наукові підходи дають змогу краще зрозуміти багатогранність поняття фінансової стійкості підприємства, відображаючи різні аспекти його оцінки залежно від методологічного підходу кожного автора.

На нашу думку, найбільш точне та повне визначення поняття фінансової стійкості підприємства належить Бердар М. М. Учений розглядає фінансову стійкість як такий стан і структуру фінансових ресурсів підприємства, що забезпечують їхнє ефективне розподілення та використання. Це поняття охоплює здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання, підтримувати розширений розвиток за рахунок зростання прибутку та капіталу, а також зберігати платоспроможність і кредитоспроможність без посилення залежності від зовнішніх джерел фінансування, навіть за умови припустимого рівня фінансового ризику. [3, с. 261].

Загальний зміст поняття фінансової стійкості підприємства зображено на рис. 1.3.

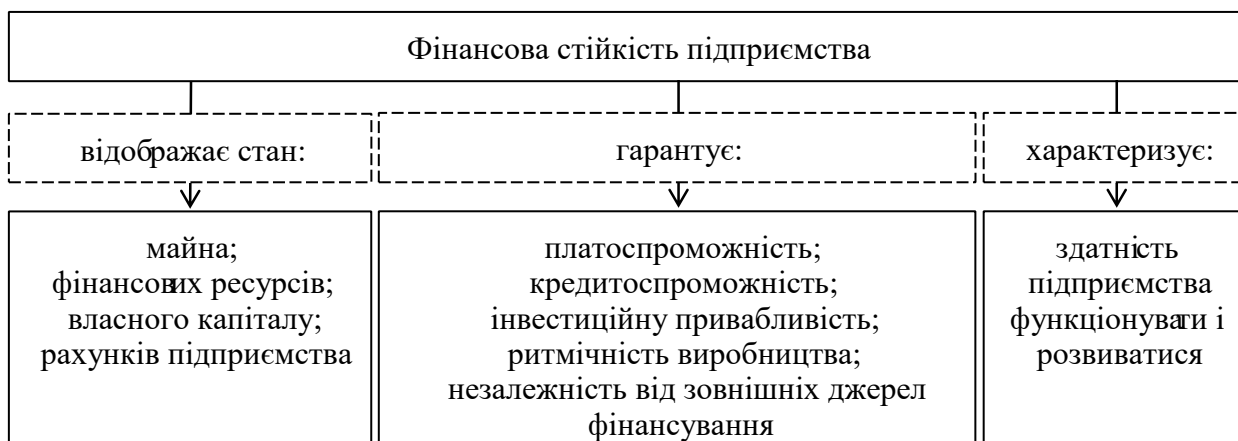

Рис. 1.3. Зміст поняття фінансової стійкості підприємства

Джерело: [35, с. 121]

Фінансова стійкість підприємства визначається його здатністю за рахунок власних фінансових ресурсів забезпечувати запаси та витрати,

уникати надмірної кредиторської заборгованості й своєчасно виконувати фінансові зобов'язання [21, с. 367].

Головною формою прояву фінансової стійкості є здатність підприємства розвиватися у змінних умовах внутрішнього та зовнішнього середовища. Для цього суб'єкт господарювання повинен мати гнучку структуру фінансових ресурсів і, у разі потреби, можливість залучення позикового капіталу. Кредитоспроможність, як одна із ключових характеристик фінансової стійкості, передбачає наявність усіх необхідних умов для отримання кредиту та здатність своєчасно його погасити разом із відсотками за рахунок прибутку чи інших джерел [21, с. 192].

Серед ознак, які забезпечують фінансову стійкість господарюючого суб'єкта, можна виділити:

забезпеченість стабільними джерелами фінансування;

оптимальна структура капіталу (активів), яка сприяє збалансованому розвитку;

ефективне формування, розподіл та використання фінансових ресурсів підприємства;

підтримання необхідного рівня платоспроможності;

забезпечення високого рівня рентабельності діяльності;

безперервність виробничо-збутових процесів;

мінімізація підприємницьких ризиків [27].

Таким чином, фінансова стійкість є багатограним показником, який відображає не лише поточний фінансовий стан підприємства, але й його здатність адаптуватися до змін, забезпечуючи стабільність і подальший розвиток.

1.2. Методологія оцінки фінансової стійкості та платоспроможності: ключові показники та підходи

Узагальнюючи різні підходи до визначення сутності поняття «фінансова стійкість», можна зробити висновок, що це – інтегрована якісна характеристика фінансового стану підприємства, яка демонструє динаміку змін у фінансових відносинах підприємства під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників. Термін «стабільність» у контексті фінансового стану підприємства вказує на стійкість руху як динамічного процесу, що має певну швидкість і темп. Фінансова стійкість підприємства забезпечується його загальною виробничо-господарською діяльністю. Тому це поняття охоплює не лише стан фінансових ресурсів, але й ефективність їхнього використання.

Універсального підходу до показників, які характеризують фінансову стійкість, не існує, адже різні автори пропонують свої трактування цього поняття. В економічній літературі представлено різні коефіцієнти, які використовуються для оцінки фінансової стійкості як складової фінансового стану підприємства.

Найчастіше серед показників фінансової стійкості розглядають платоспроможність, ліквідність, фінансову незалежність (автономію). Наприклад, Ю.С. Цал-Цалко рекомендує використовувати набір з 18 коефіцієнтів, серед яких основними є: маневреність власного капіталу, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт концентрації залученого капіталу, коефіцієнт залучених джерел у необоротних активах, коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів, коефіцієнт довгострокових зобов'язань, коефіцієнт поточних зобов'язань, коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу (фінансування), коефіцієнт забезпечення фінансової стабільності, коефіцієнт фінансового левериджу (інструмент управління формуванням прибутку підприємства), коефіцієнт забезпечення запасів робочим капіталом, коефіцієнт забезпеченості оборотних активів робочим капіталом тощо [33].

М.Д. Білик пропонує оцінювати фінансову стійкість підприємства за сімома ключовими показниками: фінансова автономія, фінансова залежність, фінансовий ризик, маневреність власного капіталу, структура покриття довгострокових вкладень, довгострокове залучення коштів, фінансова незалежність капіталізованих джерел [4].

Існує два основних підходи до визначення фінансової стійкості підприємства, які передбачають диференційовану інформаційну базу для проведення аналізу.

Перший підхід зосереджується на оцінці фінансової стійкості виключно на основі балансових даних про джерела фінансування, зокрема власного капіталу. У цьому випадку аналіз проводиться на основі даних пасиву балансу. Фінансова стійкість оцінюється за допомогою коефіцієнтів, що відображають структуру джерел фінансування.

Другий підхід акцентує увагу на співвідношенні між активами та пасивами балансу, що дозволяє оцінити напрями використання коштів. У цьому випадку аналіз включає як джерела формування фінансових ресурсів, так і їхнє використання.

Основними показниками першого підходу є коефіцієнти, які розраховуються на основі даних пасиву балансу. Проте характеристика фінансової стійкості лише за цими показниками є неповною. Для повного розуміння необхідно аналізувати не лише джерела фінансування, але й напрями інвестування коштів.

Другий підхід є більш повним і економічно обґрунтованим, оскільки дозволяє враховувати взаємозв'язок між джерелами фінансових ресурсів і їхньою структурою використання. Отже, повноцінна оцінка фінансової стійкості підприємства має базуватися на використанні обох підходів, включаючи показники, розраховані на основі пасиву балансу, а також коефіцієнти, що відображають взаємозв'язок між джерелами фінансування і напрями інвестування коштів [23].

Необхідність активізації інноваційного розвитку українських

промислових підприємств в умовах значних ризиків та обмеженості фінансових ресурсів вимагає суттєвого вдосконалення управління їх фінансовою діяльністю. Одним із ключових шляхів вирішення цієї проблеми є поліпшення методів аналізу фінансового стану інноваційно-активних підприємств та оцінки їх фінансової стійкості. На даний момент універсальної методики аналізу фінансового стану інноваційно-активних компаній та визначення їх фінансової стійкості не існує. У науковій літературі представлено різні підходи до аналізу фінансового стану таких підприємств.

Методика оцінки фінансової стійкості повинна дозволяти інтегрувати показники за кількома основними напрямками, які характеризують фінансове становище підприємства: джерела фінансування та напрями їх розподілу; забезпеченість підприємства власними обіговими коштами, що визначає здатність своєчасно виконувати фінансові зобов'язання; рівень платоспроможності; ділова активність, яка значною мірою залежить від оборотності обігових коштів, фінансових результатів та загальної ефективності діяльності; загальний рівень ефективності роботи підприємства.

Для інноваційно-активних підприємств важливо також враховувати специфічні критерії, такі як економічна ефективність інноваційних проєктів, вплив інновацій на результати діяльності, джерела та механізми фінансування інноваційної діяльності. Лише комплексний підхід, що враховує всі ці показники, дозволяє отримати об'єктивну оцінку фінансового стану інноваційно-активних підприємств.

Інвестори та компанії змушені приймати рішення щодо інноваційного розвитку в умовах нестабільного економічного середовища. Хоча повністю уникнути впливу зовнішніх факторів неможливо, ризики, пов'язані з ними, можна зменшити шляхом врахування чинників, які впливають на стійкість інноваційного розвитку компанії.

Фінансовий аналіз підприємств базується на взаємозалежних методах і підходах, які спрямовані на досягнення конкретних результатів у конкретних умовах. Використання комплексних моделей, що характеризують інноваційні

процеси та пов'язані з ними інвестиційні рішення, сприяє забезпеченню довгострокової стабільності підприємств і дозволяє досягти оптимальних виробничих результатів за умови раціонального використання доступних ресурсів.[34]

Коефіцієнтний підхід відкриває широкі можливості для аналізу динаміки минулого та поточного фінансового стану підприємства, дозволяє виявити сильні та слабкі сторони функціонування фінансової системи організації. На основі таких даних можна ухвалити обґрунтовані та ефективні управлінські рішення щодо впровадження змін.

Розглянувши існуючі методики розрахунку коефіцієнтів фінансової стійкості, які пропонуються різними науковцями, ми відібрали найактуальніші показники та систематизували їх у таблиці (табл. 1.1).

Таблиця 1.1.

Показники оцінювання рівня фінансової стійкості підприємства

Показник	Умовне позначення	Формула для розрахунку	Економічний зміст
1	2	3	4
Власні обігові кошти (робочий, функціонуючий капітал)	P_k	(Власний капітал + довгострокові зобов'язання - необоротні активи) або (оборотні активи – короткострокові зобов'язання)	Оборотні активи, які фінансуються за рахунок власного капіталу і довгострокових зобов'язань. Наявність P_k означає не лише здатність платити поточні борги, а й можливість розширити виробництво
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	Кз.в.к	Власні обігові кошти / Оборотні активи	Абсолютна можливість перетворення активів у ліквідні кошти
Маневреність робочого капіталу	$M_{p.k}$	Запаси / Робочий капітал	Частка запасів, тобто матеріальних, виробничих активів у власних обігових коштах; обмежує свободу маневру власними коштами
Маневреність власних обігових коштів	Мв.о.к	Кошти / Власні обігові кошти	Частка абсолютно ліквідних активів у власних обігових коштах; забезпечує свободу фінансового маневру

Продовження табл. 1.1.

1	2	3	4
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	Кзаб.в.о.к.	Власні обігові кошти / Запаси	Наскільки запаси, що мають найменшу ліквідність у складі оборотних активів, забезпечені довгостроковими стабільними джерелами фінансування
Коефіцієнт покриття запасів	Кпокр.зап.	“Нормальні” джерела покриття запасів / Запаси	Скільки на одиницю коштів, що вкладені в запаси, припадає у сукупності власних коштів, довгота короткострокових зобов'язань
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Кавт.	Власний капітал / Пасиви	Характеризує можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів; його незалежність від позикових джерел
Коефіцієнт фінансової залежності	Кфін.зал.	1 - К _{авт.}	Ступінь залежності підприємства від зовнішніх зобов'язань
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	Кман..в.к.	Власні обігові кошти / Власний капітал	Частка власних обігових коштів у власному капіталі
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	Кконц.п.к.	Позиковий капітал / Пасиви	Характеризує ступінь участі позикового капіталу у формуванні активів; скільки припадає позикового капіталу на одиницю сукупних джерел
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	Кф.с.	Власні кошти / Позичені кошти	Забезпеченість заборгованості власними коштами; перевищення власних коштів над позиковими свідчить про фінансову стійкість підприємства
Показник фінансового левериджу	Кфін.лев.	Довгострокові зобов'язання / Власні кошти	Характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань. Збільшення свідчить про підвищення фінансового ризику
Коефіцієнт фінансової стійкості	Кфін.ст.	Власний капітал + довгострокові зобов'язання / Пасиви	Частка стабільних джерел фінансування у їх загальному обсязі

Джерело : [34]

Фінансова стійкість передусім визначає залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, відображаючи його платоспроможність і

кредитоспроможність. При оцінці цього показника слід враховувати такі аспекти:

власники підприємства часто надають перевагу допустимому збільшенню частки позикових коштів;

кредитори зазвичай віддають перевагу співпраці з підприємствами, у яких висока частка власного капіталу.

Таблиця 1. 2

Нормативні значення коефіцієнтів фінансової стійкості

Показник	Напрямок позитивних змін
Власні обігові кошти (робочий, функціонуючий капітал)	Збільшення
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	Збільшення; рекомендується значення $K_{звк} > 0,1$; за $K_{звк} \geq 2$
Маневреність робочого капіталу	Зменшення; збільшення запасів призводить до уповільнення оборотності обігових коштів, в умовах інфляції – до залучення дорогих кредитів, що зменшує платоспроможність підприємства
Маневреність власних обігових коштів	Збільшення
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	Збільшення
Коефіцієнт покриття запасів	Збільшення
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Збільшення; має бути $K_{авт} > 0,5$
Коефіцієнт фінансової залежності	
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	Збільшення; має бути $K_{ман.в.к.} > 0,5$
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	Зменшення, необхідно аналізувати в залежності від конкретної ситуації
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	Нормативне значення $K_{ф.с} > 1$
Показник фінансового левериджу	Зменшення; $K_{фін.лев.} < 0,25$
Коефіцієнт фінансової стійкості	Має бути $K_{фін.ст.} = 0,85-0,90$

Джерело: [34]

Для аналізу фінансової стійкості необхідно розрахувати низку відносних показників. Один із ключових показників – коефіцієнт автономії, який

демонструє частку власного капіталу у загальній сумі коштів, залучених підприємством для здійснення діяльності. Чим вище цей показник, тим вища фінансова стійкість підприємства і тим більша його незалежність від зовнішнього фінансування. Нормативне значення коефіцієнта автономії становить 0,5. Водночас власники можуть свідомо збільшувати частку позикових коштів до прийняттого рівня, враховуючи перспективи зростання бізнесу.

Ще одним важливим показником є коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів, який характеризує здатність підприємства фінансувати ліквідні активи за рахунок власного капіталу. Високе значення цього показника свідчить про високу фінансову стійкість компанії та її спроможність підтримувати активну господарську діяльність навіть за відсутності зовнішнього фінансування.

Кожен із показників фінансової стійкості має своє нормативне значення або напрямок бажаних змін, що сприяє ефективному управлінню фінансовим станом підприємства. Нормативні значення основних коефіцієнтів фінансової стійкості подано у табл. 1. 2.

Значення розглянутих показників суттєво відрізняються залежно від підприємства. На ці коефіцієнти впливають такі фактори, як стадія життєвого циклу компанії, галузева специфіка, структура фінансових ресурсів, а також оборотність оборотних і сукупних активів. Через це використання коефіцієнтного підходу має певні обмеження, оскільки не завжди дозволяє однозначно визначити рівень фінансової стійкості підприємства.

За критерієм покриття запасів і витрат власними та позиковими коштами можна виділити наступні типи фінансової стійкості, табл. 1.3.:

Абсолютна фінансова стійкість – трапляється рідко в реальній практиці. Вона досягається тоді, коли власні обігові кошти (ВОК) повністю покривають запаси (З). У такій ситуації підприємство не залежить від банківських кредитів, має абсолютну ліквідність, забезпечену поточну та майбутню платоспроможність.

Таблиця 1.3.

Моделі визначення типу фінансової стійкості

№ з/п	Показники, надлишок (+) нестача (-)	Тип фінансової стійкості			
		Абсолютна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
1	$\pm \text{ВОК} = \text{ВОК} - \text{З}$	$\pm \text{ВОК} \geq 0$	$\pm \text{ВОК} < 0$	$\pm \text{ВОК} < 0$	$\pm \text{ВОК} < 0$
2	$\pm \text{ФК} = \text{ФК} - \text{З}$	$\pm \text{ФК} \geq 0$	$\pm \text{ФК} \geq 0$	$\pm \text{ФК} < 0$	$\pm \text{ФК} < 0$
3	$\pm \text{ЗВ} = \text{ЗВ} - \text{З}$	$\pm \text{ЗВ} \geq 0$	$\pm \text{ЗВ} \geq 0$	$\pm \text{ЗВ} \geq 0$	$\pm \text{ЗВ} < 0$

Джерело: [10]

Нормально стійке фінансове становище – запаси покриваються власними обіговими коштами та довгостроковим позиковим капіталом (їхня сукупність утворює функціонуючий капітал – ФК). У такому випадку компанія демонструє нормальний рівень ліквідності та платоспроможності, її операційна діяльність прибуткова, що забезпечує стабільний розвиток.

Нестійке фінансове становище – виникає тоді, коли запаси фінансуються за рахунок власних обігових коштів, довгострокового позикового капіталу та короткострокової заборгованості. У цьому випадку підприємство має недостатню ліквідність, стикається з періодичною неплатоспроможністю, а оборотність оборотних активів залишається низькою. Проте за таких умов існує потенціал для відновлення платоспроможності, а оборотні кошти разом із короткостроковими кредитами й позиками формують резерв для подальшої діяльності.

Кризова фінансова ситуація – виникає тоді, коли запаси та витрати не покриваються наявними джерелами фінансування. Підприємство опиняється на межі неплатоспроможності, має хронічну прострочену заборгованість перед кредиторами. У таких випадках відновлення платоспроможності можливе лише за умови проведення санації [10].

1.3. Роль управління фінансовою стійкістю у забезпеченні довгострокової стабільності підприємств ГМК України

Довгострокова платоспроможність у виробничо-економічній діяльності забезпечується завдяки збалансованій структурі джерел фінансування капіталу. Досягти цього можливо за умови формування достатньої частки власного капіталу серед джерел фінансування.

Крім того, ключовою умовою платоспроможності є ефективне управління кредиторською та дебіторською заборгованістю. Це передбачає регулярний контроль обсягів і співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, а також аналіз їх оборотності та термінів погашення.

Ідеальна структура дебіторської заборгованості не повинна містити простроченої, безнадійної чи такої, що врахована у резерві сумнівних боргів. Якщо такі статті з'являються, слід провести детальний аналіз заборгованості за строками неплатежу. Це включає класифікацію заборгованості за періодами (до 3 місяців, від 3 до 6 місяців, від 6 до 12 місяців), порівняння динаміки цих показників і визначення причин збільшення тривалості перебування коштів у дебіторській заборгованості.

Для роботи з дебіторами доцільно прискорити розрахунки, застосовуючи різні форми рефінансування або переводячи дебіторську заборгованість у ліквідні форми оборотних активів. Це дозволяє збільшити обсяг ліквідних активів підприємства. Серед основних форм рефінансування можна виділити факторинг, форфейтинг, облік векселів, спонтанне фінансування тощо.

Усі методи рефінансування базуються на принципі, що витрати на їх впровадження не повинні перевищувати очікуваний прибуток від використання вивільнених коштів. Крім того, ці витрати не мають збільшувати вартість короткострокових кредитів, необхідних для підтримки платоспроможності, або зростати через інфляційні витрати, що виникають у разі затримки платежів.

Важливим аспектом є дослідження кредиторської заборгованості,

зокрема її складу, структури, якості та співвідношення з дебіторською заборгованістю. Зростання вартості кредиторської заборгованості може свідчити про підвищення рівня платоспроможності підприємства, якщо темпи її приросту менші за темпи приросту оборотних активів, особливо високоліквідних.

Позитивною ознакою є також скорочення суми кредиторської заборгованості у динаміці, зменшення її частки у джерелах формування капіталу та загальних зобов'язаннях підприємства.

Перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською може трактуватися двояко. З одного боку, це може свідчити про раціональне використання фінансових ресурсів, адже підприємство залучає до обороту більше коштів, ніж відволікає. З іншого боку, така ситуація створює ризики, оскільки зобов'язання перед кредиторами необхідно погашати незалежно від стану дебіторської заборгованості.

Ефективне управління кредиторською заборгованістю передбачає постійний контроль за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості, а також моніторинг стану розрахунків за простроченими зобов'язаннями.

Підприємству слід тримати під контролем інформацію про розрахунки з дебіторами та кредиторами, адже ці показники є індикаторами потенційних загроз для фінансової безпеки. Збільшення швидкості обороту дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською дозволяє підприємству оперативно отримувати грошові ресурси від дебіторів і спрямовувати їх на погашення власних зобов'язань перед кредиторами.

Забезпечення платоспроможності підприємства значною мірою залежить від ефективного управління грошовими потоками, що включає кілька ключових аспектів [25]:

підтримання мінімально необхідного обсягу грошових коштів для здійснення поточних розрахунків;

моніторинг вхідних і вихідних грошових потоків, а також аналіз сезонних

змін залишків грошових коштів;

створення резерву тимчасово вільних коштів для розширення діяльності;

оптимізацію розрахунків із постачальниками та покупцями, зокрема впровадження політики комерційних кредитів та відстрочок платежів;

залучення резервів для покриття непередбачених витрат і можливих втрат у процесі діяльності;

конвертацію вільних коштів у високоліквідні активи та їх зворотне перетворення для поповнення залишків грошових ресурсів.

Управління грошовими потоками передбачає балансування позитивних і негативних потоків як у часі, так і за центрами відповідальності. Оптимізація в часі здійснюється через вирівнювання (згладжування обсягів потоків у межах окремих часових інтервалів) і синхронізацію (здатність підприємства генерувати грошові потоки з операційної, інвестиційної та фінансової діяльності). Основною метою є забезпечення позитивного чистого грошового потоку в кожний момент часу.

Заходи з оптимізації грошових потоків включають:

прискорення залучення коштів через рефінансування дебіторської заборгованості, скорочення строків кредиту та використання передоплати;

уповільнення видатків шляхом трансформації короткострокових кредитів у довгострокові, збільшення термінів кредитів або застосування лізингу.

Такі заходи допомагають підвищити платоспроможність у короткостроковому періоді, проте можуть спричинити дефіцит грошових потоків у майбутньому.

Оптимізація також передбачає максимізацію чистого грошового потоку для зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування та підвищення рівня самофінансування. У цьому контексті важливим є вибір форм ефективних розрахунків, які сприяють економії витрат та зниженню ризиків несплати за поставлену продукцію чи послуги.

Фактор часу, необхідного для отримання платежу, слід співвідносити з тривалістю виробничого процесу. Швидкість зарахування коштів на рахунок

постачальника також відіграє важливу роль.

Прискорення обороту товарно-матеріальних цінностей і оборотних коштів досягається шляхом мінімізації розриву між строками оплати товару та його постачанням покупцю. Використання раціональних форм розрахунків, таких як авансові платежі, інкасо, банківські перекази або акредитиви, сприяє підвищенню ефективності управління грошовими потоками [25].

Таким чином, забезпечення платоспроможності підприємства в часі – це процес, тісно пов'язаний із зміцненням його фінансового стану, стійкість якого залежить від результатів виробничо-економічної діяльності. До ключових умов забезпечення платоспроможності належать:

- підтримання ліквідності активів і задовільної структури балансу;
- збалансована структура джерел формування капіталу підприємства;
- раціональне управління грошовими потоками;
- впровадження ефективних форм розрахунків;
- ефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю.

Дотримання цих умов сприяє підвищенню рівня фінансової безпеки підприємства.

Залізорудна промисловість України, яка є однією з ключових експортно-орієнтованих галузей економіки, зараз переживає безпрецедентні труднощі. Після початку війни у лютому 2022 року галузь зіткнулася з серйозними викликами, такими як блокада чорноморських портів і зниження попиту на зовнішніх ринках. Ці обставини значно вплинули на обсяги експорту та виробництва залізорудної продукції. Хоча завдяки створенню безпечного коридору в Чорному морі в 2024 році Україна змогла повернутися до топ-5 світових експортерів залізної руди, тенденції на глобальних ринках залишаються несприятливими. Проблема ускладнюється кризою надвиробництва сталі в Китаї, яка спричинила падіння світових цін на залізну руду. За прогнозами, у 2025 році середня ціна знизиться до \$85 за тонну.[15]

На додаток до несприятливої зовнішньої кон'юнктури, залізорудна галузь стикається із внутрішніми проблемами, такими як нестача обігових коштів і

затримки з відшкодуванням ПДВ. Це призводить до скорочення виробництва і зупинки великих підприємств. Наприклад, Криворізький залізорудний комбінат (КЗРК) був змушений припинити роботу через затримки з відшкодуванням експортного ПДВ у розмірі 330 млн грн. Аналогічну ситуацію спостерігають і на підприємствах Ferrexpo, де податкові борги держави сягнули 513 млн грн. Це змусило компанію скоротити обсяги виробництва до 25% потужності, що негативно позначилося на валютних надходженнях та податкових відрахуваннях до бюджету.

Додатковий тиск на галузь створюють постійні підвищення тарифів з боку державних монополій, таких як «Укрзалізниця». Підвищення вартості перевезень збільшує собівартість продукції, що в умовах низьких цін на залізорудну продукцію змушує підприємства скорочувати виробничі потужності. Це, своєю чергою, негативно впливає на доходи державних компаній, які втрачають прибутки через зменшення обсягів перевезень.

В умовах війни та економічної нестабільності залізорудна галузь потребує комплексного підходу до подолання фінансових труднощів.

Кабінет Міністрів України має вжити таких заходів. Реалізація раціональної тарифної політики. Зниження вартості послуг державних монополій сприятиме зменшенню фінансового навантаження на підприємства та збереженню їх конкурентоспроможності. Своєчасне відшкодування ПДВ. Виплата боргів держави дозволить підприємствам підтримувати ліквідність і виконувати поточні фінансові зобов'язання. Деретуляція та зменшення адміністративного тиску. Спрощення процедур регуляторного контролю сприятиме більш ефективному функціонуванню підприємств.

Залізорудна промисловість є одним із ключових елементів економічної стабільності України, особливо в умовах війни. Її подальший розвиток залежить від своєчасних і ефективних дій з боку держави. Без цих заходів економіка країни ризикує втратити одне з основних джерел валютних надходжень і податкових платежів, що є критичним у нинішніх умовах.

Висновки до розділу 1

Таким чином, фінансова стійкість є одним із ключових елементів загальної стійкості підприємства та однією з найважливіших характеристик його фінансового стану. Фінансова стійкість підприємства визначається як такий стан і структура його фінансових ресурсів, що забезпечують їх раціональний розподіл і використання, здатність виконувати фінансові зобов'язання та підтримувати розширений розвиток на основі зростання прибутку та капіталу без підвищення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Іншими словами, фінансова стійкість характеризує платоспроможність підприємства, за умови збереження фінансової рівноваги між власними і залученими ресурсами. Саме тому аналіз фінансових ресурсів є основою для оцінки фінансової стійкості будь-якого підприємства.

Механізм управління фінансовою стійкістю є важливим складником управління промисловим підприємством. Його мета – забезпечити необхідний рівень фінансової стійкості шляхом формування та найефективнішого використання фінансових ресурсів відповідно до стратегічних завдань компанії. До функцій цього механізму належать дії, спрямовані на впровадження поточних і довгострокових фінансових та інвестиційних рішень. Організаційна функція механізму управління фінансовою стійкістю полягає у забезпеченні ефективного функціонування підприємства, що відповідає його стратегії розвитку.

Розгляд етапів розвитку механізму управління фінансовою стійкістю дозволяє оцінити рівень фінансового забезпечення підприємства з урахуванням впливу різноманітних факторів на результати його діяльності. У цій роботі аналізуються системи управління підприємством, які дозволяють визначити основні й допоміжні цілі, що відображають рівень фінансової стійкості організації.

Одним із ключових індикаторів фінансової безпеки підприємства є його платоспроможність. Платоспроможність визначається як здатність підприємства за допомогою грошових ресурсів та інших активів повністю і

своєчасно розраховуватися за своїми короткостроковими та довгостроковими зобов'язаннями, що дозволяє йому підтримувати безперервну фінансово-господарську діяльність.

Таким чином, забезпеченість платоспроможності є динамічним процесом, що передбачає постійне зміцнення фінансового стану підприємства. Виконання умов, таких як забезпечення ліквідності активів, збалансованість джерел капіталу, раціональне управління грошовими потоками, ефективні розрахунки та контроль заборгованості, формує основу для стабільного функціонування та підвищення фінансової стійкості підприємства.

Залізорудна промисловість України, яка є однією з ключових експортно-орієнтованих галузей економіки, зараз переживає безпрецедентні труднощі. Після початку війни у лютому 2022 року галузь зіткнулася з серйозними викликами, такими як блокада чорноморських портів і зниження попиту на зовнішніх ринках. Ці обставини значно вплинули на обсяги експорту та виробництва залізорудної продукції. Хоча завдяки створенню безпечного коридору в Чорному морі в 2024 році Україна змогла повернутися до топ-5 світових експортерів залізної руди, тенденції на глобальних ринках залишаються несприятливими.

У цій ситуації держава повинна вжити заходів для підтримки залізорудної галузі. Зокрема, необхідно забезпечити своєчасне відшкодування ПДВ, переглянути тарифну політику державних монополій і мінімізувати адміністративний тиск на підприємства. Це дозволить галузі подолати фінансові труднощі, зберегти виробничі потужності та підтримати надходження до бюджету.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ДОВГОСТРОКОВОЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАТ "ІНГУЛЕЦЬКИЙ ГЗК"

2.1. Загальна характеристика ПрАТ "Інгулецький ГЗК"

Приватне акціонерне товариство «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» було створено у 1965 році як державне підприємство. У 1996 році, в рамках програми приватизації, підприємство набуло статусу акціонерного товариства.

Після внесення до державного реєстру ПрАТ «Інгулецький ГЗК» стало юридичною особою відповідно до законодавства України. Підприємство має власне майно, окремі рахунки в банківських установах, зареєстрований торговий знак та інші необхідні атрибути. ПрАТ «Інгулецький ГЗК» є частиною групи компаній «Метінвест». Управління підприємством здійснюється через такі органи:

Загальні збори акціонерів – найвищий орган управління товариства;

Наглядова рада – орган, який контролює діяльність підприємства між загальними зборами та захищає права акціонерів;

Генеральний директор – єдиний виконавчий орган, який керує повсякденною діяльністю товариства.

У структурному відношенні ПрАТ «Інгулецький ГЗК» об'єднує гірничотранспортний і дробильно-збагачувальний комплекси, допоміжні цехи та управління. Інфраструктура підприємства включає 15 структурних підрозділів, з яких 7 є основними. Основні підрозділи займаються розробкою Інгулецького родовища залізистих кварцитів, транспортуванням гірничої маси, вивезенням розкривних порід, дробленням і подрібненням руди, збагаченням, виробництвом і постачанням залізородного концентрату споживачам.

Ритмічну роботу комбінату забезпечують допоміжні підрозділи, такі як

автотранспортний цех, цех мереж і підстанцій, цех сервісного обслуговування, цех підготовки виробництва, а також спеціалізована об'єктна служба.

Основним завданням ПрАТ «Інгулецький ГЗК» є виробництво високоякісного залізорудного концентрату, забезпечення безпечних умов праці для працівників та впровадження технологій, що мінімізують негативний вплив на навколишнє середовище.

Інгулецький ГЗК – найбільший в Україні виробник залізорудного концентрату із вмістом заліза від 64% до 67%. Розробляє Інгулецьке родовище залізистих кварцитів. На підприємстві використовується циклічно-поточкова технологія видобування руди з використанням автомобільно-конвеєрного транспорту. Балансові запаси руди – 1,2 млрд т. [17]

Сучасні тенденції розвитку світової металургії, які спрямовані на виробництво «зеленої» сталі, зумовлюють зростання попиту на високоякісний залізорудний концентрат. Це ставить перед гірничо-збагачувальними комбінатами України завдання переходу до виробництва концентрату із вмістом заліза на рівні 70-71%, замість традиційних 64-68%.

На підприємстві використовується циклічно-поточна технологія видобутку руди, яка передбачає застосування автомобільно-конвеєрного транспорту. Основними напрямками розвитку комбінату є підвищення якості продукції, збільшення обсягів виробництва концентрату та зниження його собівартості.

Залізорудний концентрат реалізується як на внутрішньому ринку, так і за кордоном. Серед основних споживачів на внутрішньому ринку – провідні металургійні підприємства України, а на зовнішньому – металургійні заводи Східної Європи, Алжиру та Китаю.

Фінансові результати ПрАТ «Інгулецький ГЗК» значною мірою залежать від низки чинників, зокрема:

світових коливань цін на сталь, залізну руду та вугілля;

економічної та фіскальної політики, яку проводить уряд України;

стратегії компанії «Метінвест» щодо включення комбінату у вертикально

інтегрований цикл виробництва сталі.

Добування руди здійснюється відкритим методом із застосуванням сучасної циклічно-поточної технології. Руду з глибоких шарів кар'єру транспортують автомобільним і конвеєрним транспортом до дробильно-збагачувального комплексу. Використання двох різних технологій збагачення (з шаровим помолом та безшаровим) дозволяє ефективно керувати якісними та кількісними характеристиками концентрату, одночасно підвищуючи вміст заліза в продукції та збільшуючи обсяги її виробництва.[6]

До виробничої інфраструктури ПАТ "ІНГЗК" входять наступні структурні підрозділи:

1. Кар'єр - видобування та відвантаження гірничої маси, укладання розкривних порід на відвали;

2. Дробарна фабрика - подрібнення рудної маси що надходить для збагачення, транспортування руди на збагачувальні фабрики;

3. Рудозбагачувальна фабрика 1 - видобування магнітосприйнятливих матеріалів сухим та мокрим способом та знешламлювання промпродукта;

4. Рудозбагачувальна фабрика 2 - видобування магнітосприйнятливих матеріалів сухим та мокрим способом та знешламлювання промпродукта;

Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу (осіб): 4521.[16]

Стратегія збуту підприємства орієнтована на зміцнення конкурентних позицій та розширення ринків збуту продукції. Значна увага приділяється потребам клієнтів і безперервному вдосконаленню якості продукції. Основними споживачами залізорудного концентрату є підприємства металургійної галузі.

Продаж продукції здійснюється на основі внутрішніх стандартів підприємства, які передбачають укладання договорів і контрактів на постачання залізорудної сировини з кожним клієнтом індивідуально. Під час формування цін враховуються якісні характеристики продукції, зокрема вміст заліза та рівень вологості концентрату.

Відвантаження та доставка готової продукції замовникам організовується залізничним транспортом до станцій призначення відповідно до умов укладених договорів і контрактів.

Таблиця 2.1.

**Інформація про обсяги та географію продажів Інгuleцького ГЗК
без ПДВ в тис. грн**

Найменування	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Реалізація на внутрішній ринок	11 302 151	24 463 659	3 261 554
Реалізація на експорт	7 863 759	16 260 049	9 435 202
Всього	19 165 910	40 723 708	12 696 756

Джерело: примітки до фінансової звітності за 2021-2022 роки [16]

Географія збуту залізничної сировини охоплює ринки України, країн близького та дальнього зарубіжжя. До початку війни основним ринком збуту продукції залишався внутрішній ринок України (рис. 1.1). У 2020 та 2021 роках співвідношення реалізації продукції на внутрішньому ринку та на експорт становило 60% і 40% відповідно.

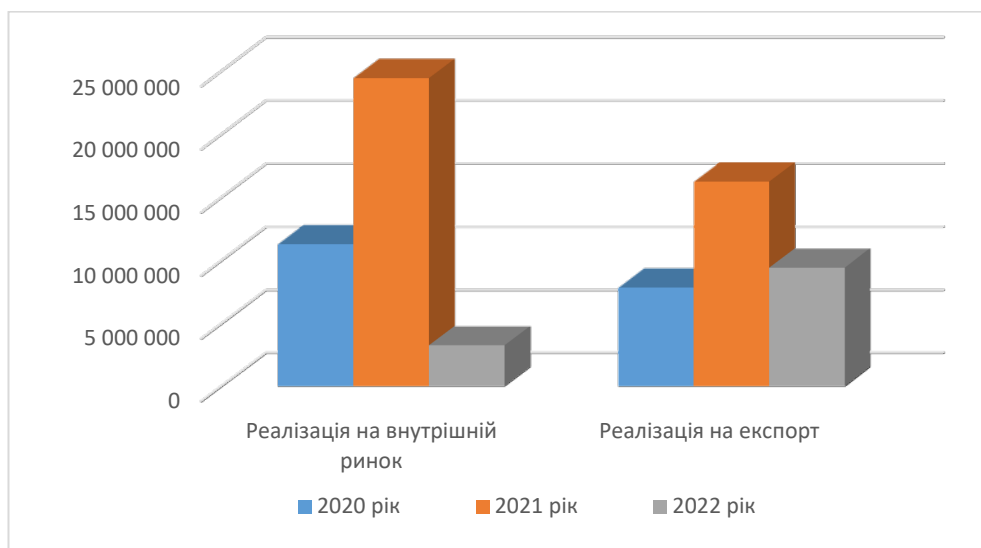

Рис. 2.1. Обсяги та географія продажів Інгuleцького ГЗК в тис. грн

Джерело: примітки до фінансової звітності [16]

Детальна інформація про обсяги випуску та реалізації продукції за 2022

рік наведена в табл. 2.2.

Таблиця 2.2.

**Інформація про обсяги виробництва та реалізації основних видів
продукції за 2022р.**

Основний вид продукції	Обсяг виробництва			Обсяг реалізованої продукції		
	у натуральній формі (фізична од. вим.)**	у грошовій формі (тис.грн.)	у відсотках до всієї виробленої продукції	у натуральній формі (фізична од. вим.)	у грошовій формі (тис. грн.)	у відсотках до всієї реалізованої продукції
Концентрат залізорудний агломераційний Fe 63,7	1149 тис.тон	3373279	35	1391 тис.тон	4051665	39
Концентрат залізорудний агломераційний Fe 66,5	1355 тис.тон	5491102	41	1330 тис.тон	5401455	38
Концентрат залізорудний агломераційний Fe 68,2	768 тис.тон	3462771	24	796 тис.тон	3242314	23

Джерело: примітки до фінансової звітності [16]

У 2022 році обсяги реалізації продукції загалом зменшилися приблизно на 70%, а структура постачань суттєво змінилася. На внутрішній ринок було поставлено 3 261 554 тис. тонн продукції, що становить 25,66% загального обсягу. У 2022-2023 роках співвідношення продажів на внутрішньому ринку та на експорт становило 26% до 74%. Основними споживачами на внутрішньому ринку залишаються металургійні підприємства.

На зовнішній ринок у 2022 році було реалізовано близько 74% виробленої продукції. Основними клієнтами є металургійні підприємства країн близького та дальнього зарубіжжя. Ринки збуту залишаються стабільними, весь обсяг виробленої продукції знаходить свого споживача (рис. 2.1).

Основною продукцією підприємства є: - концентрат залізорудний

агломераційний магнетитовий: ТУ У 13.1-00190905-001:2008; - концентрат залізорудний агломераційний магнетитовий МФД-1: ТУ У 13.1-00190905-003:2005. Продукція має радіологічні паспорти та гігієнічні висновки що гарантують її безпеку.

У березні 2023 року, під час часткового відновлення виробничих процесів, Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат виконував ремонтні роботи одночасно з видобутком руди та виготовленням концентрату. З початку 2023 року у структурних підрозділах підприємства було проведено ремонт 192 одиниць обладнання, а також технічне обслуговування 261 одиниці. Основний обсяг ремонтів припав на рудозбагачувальні фабрики.

У 2024 році комбінат почав поступове збільшення обсягів видобутку руди та виробництва залізорудного концентрату. Для забезпечення ефективності виробничих процесів проводяться масштабні ремонти техніки й обладнання. Зокрема, інженерно-технічний персонал виконав ремонт бурового верстата Atlas Copco PV №28, який працює на буровій дільниці.

Під час ремонту було оновлено гідравлічну систему агрегату: замінено рукави високого тиску, що дозволило покращити керованість і ефективність роботи компонентів. Також встановлено новий водяний насос, який забезпечує подачу води, створює тиск і охолоджує обладнання під час буріння. Додатково замінено гідравлічні фільтри, що підвищило захист системи від забруднень і продовжило її експлуатаційний ресурс.

Після ремонту буровий верстат було введено в експлуатацію. Швидкість проходки свердловин зросла до 9 метрів на годину, навіть у особливо міцних породах Інгулецького родовища, а глибина відбурених свердловин досягає 30 метрів. Наразі для виконання виробничих планів на комбінаті задіяно 10 бурових верстатів.

На комбінаті також систематично впроваджуються заходи з оснащення об'єктів системами протипожежного захисту відповідно до вимог чинного законодавства. Для своєчасного реагування на надзвичайні ситуації та підвищення рівня протипожежного захисту була створена Спеціалізована

об'єктова аварійно-рятувальна служба, яка пройшла атестацію у встановленому порядку. [5]

У 2023 році підприємство досягло значних успіхів, демонструючи зростання виробничих показників. Це позитивно вплинуло на збільшення обсягів виробництва залізородного товарного концентрату.

За підсумками четвертого кварталу 2023 року виробництво товарного концентрату ПрАТ «Інгулецький ГЗК» склало 1,1 млн тонн, що на 0,9 млн тонн більше, ніж за аналогічний період 2022 року. Таке зростання зумовлено виходом підприємства зі стану простою. Для досягнення цих результатів за четвертий квартал 2023 року було видобуто 3,1 млн тонн руди, що на 2,9 млн тонн перевищує обсяг видобутку за відповідний період 2022 року. Обсяг виконаних розкривних робіт становив 2,3 млн м³, що на 2,1 млн м³ більше порівняно з 2022 роком.

Протягом четвертого кварталу обсяг продажу основних видів продукції зріс на 408,1%, з 0,2 млн тонн до 1,1 млн тонн, що спричинило збільшення виручки від реалізації на 2 662,5 млн грн (з 557,7 млн грн до 3 220,2 млн грн). Основним чинником цього зростання стало відновлення експорту продукції через порти Чорного моря.

В межах програми капітальних інвестицій продовжувалася реалізація проектів капітального будівництва. Зокрема, у четвертому кварталі 2023 року було освоєно такі інвестиції:

147,9 млн грн спрямовано на реконструкцію об'єктів другої черги хвостового господарства та об'єднаного хвостосховища;

3,9 млн грн інвестовано у розвиток залізничної інфраструктури кар'єру та відвалів.

Крім того, змонтовано дві одиниці елегазових вимикачів на підстанції ПС-51 ЦМП вартістю 0,9 млн грн. У рамках проекту переселення мешканців із санітарно-захисної зони було придбано квартиру вартістю 1,0 млн грн. Також продовжується реалізація проектів капітальних ремонтів, загальна сума яких за звітний період становить 21,9 млн грн.

Сума освоєних коштів у межах програми капітальних інвестицій за четвертий квартал 2023 року становила 183,1 млн грн, з яких профінансовано 130,7 млн грн.[28]

Улітку 2024 року Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат змушений був зупинити роботу, попри позитивні перспективи та амбітні плани. До основних причин простою належать високі витрати на електроенергію та її доставку, значні залізничні тарифи на транспортування продукції до портів (у доларовому еквіваленті тарифи зросли в 1,5 раза порівняно з 2019–2021 роками), а також завищені портові збори, які перевищують аналогічні європейські вдвічі.

Суттєвим фактором стала і висока частка акцизу у вартості дизельного пального, яка становить близько 25% від загальної ціни. При цьому кар'єрні самоскиди, які використовує підприємство, не експлуатують автошляхи, на ремонт яких спрямовуються ці акцизні збори. Такі умови унеможливають забезпечення конкурентоспроможної собівартості продукції на цільових експортних ринках. Раніше, під час роботи комбінату, Інгулецький ГЗК забезпечував значні податкові надходження (лише за перше півріччя 2024 року податкові відрахування становили близько 1,1 млрд грн), валютні надходження в Україну у сотнях мільйонів доларів і створював робочі місця як на самому підприємстві, так і в суміжних галузях.

Для відновлення роботи комбінату необхідне проведення виваженої тарифної та фіскальної політики з боку держави, наголосили у пресслужбі компанії «Метінвест». Призупинення діяльності підприємства негативно впливає на місцеві громади, державні монополії та економіку України загалом, спричиняючи втрати для всіх зацікавлених сторін.[8]

Фінансові результати ПрАТ „Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат” представлені на рис. 2.2. та в табл. 2.3. і 2.4.

Аналізуючи динаміку фінансових результатів ПрАТ «Інгулецький ГЗК» за 2021–2024 роки, можна відзначити значне погіршення ключових показників операційної діяльності підприємства

Таблиця 2.3.

Аналіз динаміки фінансових результатів від операційної діяльності ПрАТ Інгuleцький ГЗК" за 2021-2024 роки

Показник	Сума, тис.грн				Відхилення, тис.грн.			Темп росту,%		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Чистий дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	40723708	12696756	8474300	7793635	-28 026 952	-4 222 456	-680 665	31	67	92
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	12495436	8902175	7713821	7549368	-3 593 261	-1 188 354	-164 453	71	87	98
Валовий:										
прибуток	28228272	3794581	760479	244267	-24 433 691	-3 034 102	-516 212	13	20	32
збиток										
Інші операційні доходи	9335075	3602453	2161771	1738120	-5 732 622	-1 440 682	-423 651	39	60	80
Адміністративні витрати	204498	179009	177303	119389	-25 489	-1 706	-57 914	88	99	67
Витрати на збут	2577222	1601983	1593917	2352581	-975 239	-8 066	+758 664	62	99	148
Інші операційні витрати	10332768	2836498	741403	193656	-7 496 270	-2 095 095	-547 747	27	26	26
Фінансові результати від операційної діяльності:										
прибуток	24448859	2779544	409627		-21 669 315	-2 369 917	-1 092 866	11	15	-167
збиток				683239			+683 239			x

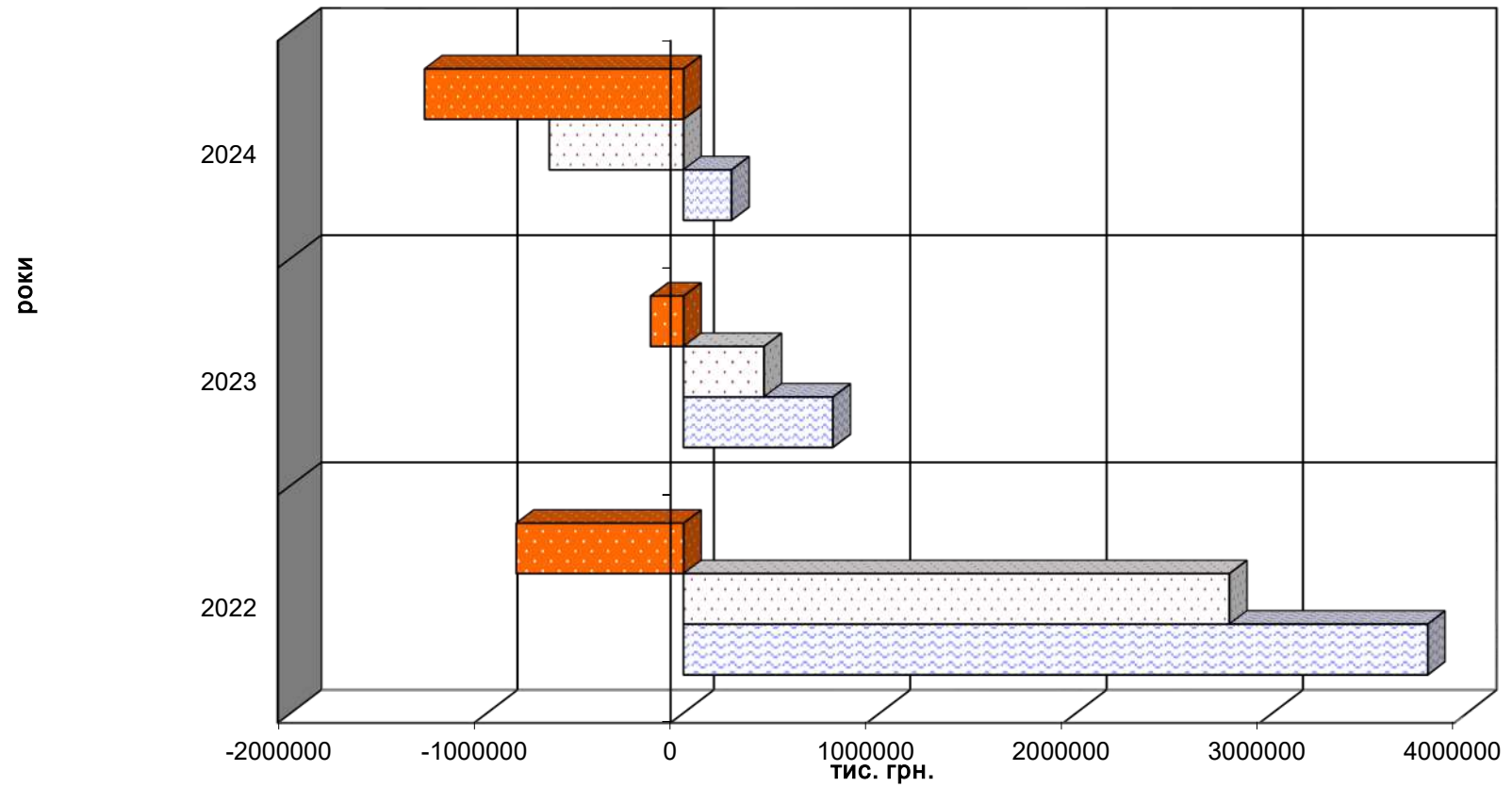
Джерело: розраховано автором

Таблиця 2.4.

Аналіз динаміки чистого прибутку ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2021-2024 роки

Показник	Сума, тис. грн				Відхилення, тис. грн			Темпи росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Фінансові результати від операційної діяльності:										
прибуток	24448859	2779544	409627	-683239	-21 669 315	-2 369 917	-1 092 866	11	15	-167
збиток										
Фінансові доходи	816194	12005	34463	9155	-804 189	+22 458	-25 308	1	287	27
Фінансові витрати	321855	3829517	641643	932870	+3 507 662	-3 187 874	+291 227	1190	17	145
Фінансові результати до оподаткування:										
прибуток	24943198	0	0	0	-24 943 198	+0	+0	0	x	x
збиток		-1037968	-197553	-1606954	-1 037 968	+840 415	-1 409 401	x	19	813
Податок на прибуток	-4497097	186709	30317	288957	+4 683 806	-156 392	+258 640	-4	16	953
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	0	0	0	0	0	0		x	x	x
Чистий фінансовий результат										
прибуток	20446101	0	0	0	-20 446 101	+0	+0	0	x	x
збиток	0	851259	167236	1317997	+851 259	-684 023	+1 150 761	x	20	788

Джерело: розраховано автором

	2022	2023	2024
■ Чистий прибуток (збиток)	-851259	-167236	-1317997
▨ Операційний прибуток (збиток)	2779544	409627	-683239
▨ Валовий прибуток (збиток)	3794581	760479	244267

Рис. 2.2. Фінансові результати ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2021-2024 роки
Джерело: складено автором

Чистий дохід від реалізації продукції за 2022 рік скоротився на 28 026 952 тис. грн (71%) порівняно з 2021 роком, а у 2023 році зменшився ще на 4 222 456 тис. грн (67%). У 2024 році темпи падіння сповільнилися, проте чистий дохід продовжив скорочуватися на 680 665 тис. грн (92% від рівня попереднього року).

Основним чинником, який зменшив дохід від реалізації продукції у 2022 році, стали обмеження попиту, зокрема через втрату меткомбінатів на сході України, а також ускладнення логістики в умовах воєнного часу. Це призвело до зменшення обсягів реалізації концентрату, викликаного зниженням виробництва через військову агресію Російської Федерації.

Собівартість реалізованої продукції також зазнала скорочення: у 2022 році зменшення становило 3 593 261 тис. грн (71%), у 2023 році — ще 1 188 354 тис. грн (87%), а у 2024 році скорочення становило 164 453 тис. грн (98%). Однак, темпи зниження собівартості були менш стрімкими порівняно зі скороченням доходів, що негативно вплинуло на валовий прибуток.

Валовий прибуток підприємства знизився з 28 228 272 тис. грн у 2021 році до 3 794 581 тис. грн у 2022 році, що є падінням на 24 433 691 тис. грн (13%). У 2023 році валовий прибуток становив лише 760 479 тис. грн, а в 2024 році знизився до 244 267 тис. грн, демонструючи спад на 3 034 102 тис. грн (20%) та 516 212 тис. грн (32%) відповідно.

Інші операційні доходи також зазнали суттєвого скорочення. У 2022 році вони зменшилися на 5 732 622 тис. грн (39%), у 2023 році — ще на 1 440 682 тис. грн (60%), а у 2024 році знизилися на 423 651 тис. грн (80%).

Адміністративні витрати у 2022 році зменшилися на 25 489 тис. грн (88%), у 2023 році скоротилися ще на 1 706 тис. грн (99%), однак у 2024 році відбулося значне скорочення на 57 914 тис. грн (67%), що свідчить про жорстку оптимізацію витрат.

Зменшення адміністративних витрат порівняно з 2021 роком сталося через скорочення витрат на персонал у зв'язку з організаційними змінами у системі оплати праці під час воєнного стану. Зменшення обсягів реалізації

концентрату також призвело до зменшення збутових витрат, зокрема на послуги підрядних організацій, дизпаливо та витрати на персонал.

Інші операційні доходи збільшилися за рахунок курсової різниці з дебіторською заборгованістю. Збільшення інших операційних витрат відбулося через курсову різницю з кредиторською заборгованістю за основні засоби.

Витрати на збут демонстрували відносну стабільність у 2022 і 2023 роках, зменшившись лише на 975 239 тис. грн (62%) та 8 066 тис. грн (99%) відповідно, але у 2024 році витрати зросли на 758 664 тис. грн (148%), що може свідчити про спроби підприємства збільшити експортні обсяги.

Інші операційні витрати у 2022 році скоротилися на 7 496 270 тис. грн (27%), у 2023 році — ще на 2 095 095 тис. грн (26%), а у 2024 році скорочення становило 547 747 тис. грн (26%).

Фінансові результати від операційної діяльності показують значне зниження. У 2021 році прибуток становив 24 448 859 тис. грн, тоді як у 2022 році цей показник зменшився до 2 779 544 тис. грн (11%). У 2023 році прибуток впав до 409 627 тис. грн (15%), а у 2024 році підприємство отримало збиток у розмірі 683 239 тис. грн.

Отже, динаміка фінансових результатів ПрАТ «Інгулецький ГЗК» свідчить про значне погіршення стану операційної діяльності, що викликано як зниженням доходів, так і зростанням окремих витрат, попри оптимізаційні заходи. (рис.2.2).

Аналіз динаміки чистого прибутку ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2021-2024 роки свідчить про суттєве погіршення фінансових результатів підприємства. У 2021 році компанія отримала прибуток від операційної діяльності в розмірі 24 448 859 тис. грн. Однак у 2022 році цей показник різко скоротився до 2 779 544 тис. грн (-89%), у 2023 році ще більше зменшився до 409 627 тис. грн (-85%), а у 2024 році підприємство зазнало збитків у розмірі 683 239 тис. грн. Падіння операційної ефективності вказує на негативні зміни у виробничій або ринковій діяльності підприємства.

Фінансові доходи у 2022 році скоротилися до 12 005 тис. грн (-99%), порівняно з 816 194 тис. грн у 2021 році. У 2023 році спостерігалось незначне зростання до 34 463 тис. грн (+287%), проте у 2024 році доходи знову зменшилися до 9 155 тис. грн (-73%). Це свідчить про зниження ефективності використання фінансових активів або відсутність вигідних інвестиційних можливостей.

Фінансові витрати підприємства значно зросли протягом аналізованого періоду. У 2021 році вони становили 321 855 тис. грн, але вже у 2022 році досягли 3 829 517 тис. грн (+1090%), у 2023 році зменшилися до 641 643 тис. грн (-83%), а у 2024 році знову зросли до 932 870 тис. грн (+45%). Постійне зростання витрат у 2024 році може бути пов'язане зі збільшенням боргових зобов'язань або зростанням витрат на обслуговування боргу.

Фінансові витрати зросли порівняно із 2021 роком за рахунок курсових різниць по небанківському кредиту (Metinvest B.V.) Також в 2022 році відсутня заборгованість за нарахованими дивідендами нерезидентам, і як наслідок відсутня курсова різниця.

Чистий фінансовий результат підприємства перейшов із прибутку у 2021 році (20 446 101 тис. грн) до збитків у наступні роки. У 2022 році підприємство зазнало збитків у розмірі 851 259 тис. грн, які зросли до 1 317 997 тис. грн у 2024 році. Така динаміка свідчить про значне погіршення фінансового стану підприємства, зумовлене зменшенням виручки, зростанням витрат і падінням операційної ефективності.

Загалом, протягом 2021-2024 років ПрАТ "Інгулецький ГЗК" перейшло від високоприбуткової діяльності до значних збитків, що вказує на необхідність термінового перегляду фінансової та операційної стратегії для стабілізації ситуації.

З метою поглиблення аналізу доцільно розглянути показники прибутковості базового підприємства. Аналіз фінансових індикаторів ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2020-2024 роки демонструє значні коливання рентабельності та прибутковості підприємства.

Таблиця 2.5

Показники прибутковості ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2020-2024 роки

Фінансові індикатори	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Рентабельність активів (ROA)	2,95%	38,69%	-0,39%	-0,39%	14,85%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	8,58%	100,21%	-0,64%	-0,85%	29,23%
Чиста маржа	7,83%	50,21%	-1,13%	-1,91%	79,71%

Джерело: сайт [37]

Рентабельність активів (ROA) у 2020 році складала 2,95%, у 2021 році значно зросла до 38,69%, що свідчить про ефективне використання активів у цей період. Однак у 2022 та 2023 роках показник впав до від'ємного значення -0,39%, відображаючи збитковість діяльності підприємства. У 2024 році спостерігається суттєве відновлення до 14,85%, що вказує на покращення фінансової ефективності.

Рентабельність власного капіталу (ROE) також демонструє подібну динаміку. У 2020 році вона становила 8,58%, а у 2021 році стрімко зросла до 100,21%, що свідчить про високий рівень прибутковості капіталу. Проте у 2022 і 2023 роках ROE впала до -0,64% та -0,85% відповідно, відображаючи збитковість. У 2024 році рентабельність власного капіталу зросла до 29,23%, що свідчить про відновлення прибутковості.

Чиста маржа у 2020 році становила 7,83%, у 2021 році зросла до 50,21%, що вказує на високу прибутковість від операційної діяльності. Однак у 2022 році показник впав до -1,13%, а у 2023 році ще більше знизився до -1,91%, що відображає збиткову діяльність підприємства. У 2024 році спостерігається значне відновлення чистої маржі до 79,71%, що може свідчити про оптимізацію витрат або підвищення ефективності основної діяльності.

Загалом, фінансові індикатори підприємства демонструють різкі зміни

протягом аналізованого періоду. Позитивні результати у 2024 році свідчать про відновлення ефективності діяльності, однак для досягнення стабільності необхідно продовжувати впроваджувати ефективні управлінські рішення.

2.2. Аналіз майна та джерел фінансування ПрАТ "Інгулецький ГЗК"

Аналіз майна зроблений на основі звітності підприємства, що наведена у дод.Б, джерело інформації [37]

На основі таблиць 2.6. та 2.7. зроблені наступні висновки про динаміку та структуру необоротних активів ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2022-2024 роки. Протягом 2022-2024 років необоротні активи ПрАТ "Інгулецький ГЗК" демонстрували змішані тенденції. Загальний обсяг позаоборотних активів скоротився з 15 559 277 тис. грн у 2022 році до 11 152 778 тис. грн у 2024 році, що свідчить про зменшення інвестицій у цей період. Проте у 2025 році відбулося суттєве зростання до 18 632 594 тис. грн, що, ймовірно, пов'язано з відновленням інвестиційної активності.

Основні засоби залишаються головною складовою необоротних активів. Їхня вартість скорочувалася до 2024 року, однак у 2025 році спостерігалось значне зростання. Незавершене будівництво також демонструвало подібну динаміку, зменшуючись протягом 2022-2024 років, а у 2025 році відновило зростання. Частка інших необоротних активів зазнала значних коливань: у 2024 році спостерігалось їх значне зростання, але у 2025 році ці активи повністю зникли з балансу. Це може свідчити про завершення певних проектів або продаж таких активів.

Загалом структура необоротних активів змінювалася: їх частка в загальному майні підприємства коливалася, відображаючи тенденції в управлінні активами.

Таблиця 2.6

Аналіз динаміки майна та джерел його фінансування ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2022-2024 роки

Показник	Сума, тис.грн				Відхилення, тис.грн			Темп росту, %		
	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МАЙНО	52 849 680	37 262 858	41 360 115	41 839 489	-15 586 822	4 097 257	479 374	71	111	101
1. Позаоборотні активи всього, у тому числі:	15 559 277	13 070 620	11 152 778	18 632 594	-2 488 657	-1 917 842	7 479 816	84	85	167
1.1. Нематеріальні активи	119 405	109 656	100 077	91 191	-9 749	-9 579	-8 886	92	91	91
1.2. Основні засоби	11 742 236	10 599 486	8 461 993	14 758 398	-1 142 750	-2 137 493	6 296 405	90	80	174
1.3. Незавершене будівництво	3 663 607	2 282 938	2 253 858	3 783 005	-1 380 669	-29 080	1 529 147	62	99	168
1.4. Інші необоротні активи	34 029	78 540	336 850	0	44 511	258 310	-336 850	231	429	0
2. Оборотні активи всього, у тому числі:	37 290 403	24 192 238	30 207 337	23 206 895	-13 098 165	6 015 099	-7 000 442	65	125	77
2.1. Запаси	1 238 736	939 159	467 682	287 518	-299 577	-471 477	-180 164	76	50	61
2.2. Дебіторська заборгованість	35 535 555	22 807 719	29 009 874	22 485 952	-12 727 836	6 202 155	-6 523 922	64	127	78
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти	78 320	31 374	264 461	106 498	-46 946	233 087	-157 963	40	843	40
2.4. Інші оборотні активи	40 184	0	72 191	0	-40 184	72 191	-72 191	0	x	0
2.5. Витрати майбутніх періодів	397 608	413 986	393 129	326 927	16 378	-20 857	-66 202	104	95	83

Продовження табл. 2.6.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ДЖЕРЕЛА МАЙНА	52 849 680	37 262 858	41 360 115	41 839 489	-15 586 822	4 097 257	479 374	71	111	101
Власний капітал	25 692 884	19 113 023	18 951 215	23 549 527	-6 579 861	-161 808	4 598 312	0	99	124
1.1.Статутний фонд	689 906	689 906	689 906	689 906	0	0	0	100	100	100
1.2.Нерозподілений прибуток	21 445 539	14 829 791	15 122 671	12 780 766	-6 615 748	292 880	-2 341 905	69	102	85
2.Залучені кошти всього, у тому числі:	27 156 796	18 149 835	22 408 900	18 289 962	-9 006 961	4 259 065	-4 118 938	67	123	82
2.1.Довгострокова заборгованість	2 408 979	1 563 672	1 543 813	2 603 262	-845 307	-19 859	1 059 449	65	99	169
2.2.Короткострокові кредити та позики	273 418	367 418	762 667	0	94 000	395 249	-762 667	x	x	0
2.3.Кредиторська заборгованість	7 079 111	8 616 349	11 797 603	6 572 598	1 537 238	3 181 254	-5 225 005	122	137	56
2.4.Поточні забезпечення	120 521	134 616	108 174	96 960			-11 214			90
2.5.Інші короткострокові зобов'язання	17 274 316	7 467 367	8 196 263	9 016 794	-9 806 949	728 896	820 531	43	110	110
2.6.Доходи майбутніх періодів	451	413	380	348	-38	-33	-32	92	92	92

Джерело: розраховано автором

Таблиця 2.7

Аналіз структури майна та джерел його фінансування ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2022-2024 роки

Показник	Сума, тис.грн.				Питома вага, %				Відхилення питомої ваги, відсоткових пунктів		
	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	2022	2023	2024
<i>l</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
МАЙНО	52 849 680	37 262 858	41 360 115	41 839 489	100,00	100,00	100,00	100,00	x	x	x
1. Позаоборотні активи всього, у тому числі:	15 559 277	12 961 377	11 152 778	18 632 594	29,44	34,78	26,97	44,53	5,34	-7,82	17,57
1.1. Нематеріальні активи	119 405	109 656	100 077	91 191	0,23	0,00	0,24	0,22	-0,22	0,24	-0,02
1.2. Основні засоби	11 742 236	10 599 486	8 461 993	14 758 398	22,22	28,45	20,46	35,27	6,23	-7,99	14,81
1.3. Незавершене будівництво	3 663 607	2 282 938	2 253 858	3 783 005	6,93	6,13	5,45	9,04	-0,81	-0,68	3,59
1.4. Інші необоротні активи	34 029	78 540	336 850	0	0,06	0,21	0,81	0,00	0,15	0,60	-0,81
2. Оборотні активи всього, у тому числі:	37 290 403	24 192 238	30 207 337	23 206 895	70,56	64,92	73,03	55,47	-5,64	8,11	-17,57
2.1. Запаси	1 238 736	939 159	467 682	287 518	2,34	2,52	1,13	0,69	0,18	-1,39	-0,44
2.2. Дебіторська заборгованість	35 535 555	22 807 719	29 009 874	22 485 952	67,24	61,21	70,14	53,74	-6,03	8,93	-16,40
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти	78 320	31 374	264 461	106 498	0,15	0,08	0,64	0,25	-0,06	0,56	-0,38
2.4. Інші оборотні активи	40 184	0	72 191	0	0,08	0,00	0,17	0,00	-0,08	0,17	-0,17
2.5. Витрати майбутніх періодів	397 608	413 986	393 129	326 927	0,75	1,11	0,95	0,78	0,36	-0,16	-0,17

Продовження табл. 2.7.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ДЖЕРЕЛА МАЙНА	52 849 680	37 262 858	41 360 115	41 839 489	100,00	100,00	100,00	100,00	x	x	0,00
Власний капітал	25 692 884	19 113 023	18 951 215	23 549 527	48,62	51,29	45,82	56,29	2,68	-5,47	10,47
1.1.Статутний фонд	689 906	689 906	689 906	689 906	1,31	1,85	1,67	1,65	0,55	-0,18	-0,02
1.2.Нерозподілений прибуток	21 445 539	14 829 791	15 122 671	12 780 766	40,58	39,80	36,56	30,55	-0,78	-3,23	-6,02
2.Залучені кошти всього, у тому числі:	27 156 796	18 149 835	22 408 900	18 289 962	51,38	48,71	54,18	43,71	-2,68	5,47	-10,47
2.1.Довгострокова заборгованість	2 408 979	1 563 672	1 543 813	2 603 262	4,56	4,20	3,73	6,22	-0,36	-0,46	2,49
2.2.Короткострокові кредити та позики	273 418	367 418	762 667	0	0,52	0,99	1,84	0,00	0,47	0,86	-1,84
2.3.Кредиторська заборгованість	7 079 111	8 616 349	11 797 603	6 572 598	13,39	23,12	28,52	15,71	9,73	5,40	-12,82
2.4.Поточні забезпечення	120 521	134 616	108 174	96 960	0,23	0,36	0,26	0,23	0,13	-0,10	-0,03
2.5.Інші короткострокові зобов'язання	17 274 316	7 467 367	8 196 263	9 016 794	32,69	20,04	19,82	21,55	-12,65	-0,22	1,73
2.6.Доходи майбутніх періодів	451	413	380	348	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Джерело: розраховано автором

У 2025 році частка необоротних активів зростає до 45%, що може свідчити про довгострокові плани підприємства щодо розвитку виробничих потужностей та модернізації.

Динаміка оборотних активів ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2024 рік демонструє суттєве скорочення їх загального обсягу. Станом на початок 2024 року обсяг оборотних активів складав 30 207 337 тис. грн, тоді як на початок 2025 року цей показник зменшився до 23 206 895 тис. грн. Відхилення склало -7 000 442 тис. грн, що відповідає зниженню на 23%. Це свідчить про зменшення обігових коштів підприємства, що може впливати на його ліквідність.

Найбільше скорочення зазнала дебіторська заборгованість за продукцію, яка зменшилася на 6 619 040 тис. грн (-53%). Це може свідчити про зниження обсягу реалізації продукції або про проблеми з отриманням платежів від контрагентів. Також суттєво зменшилася готова продукція – її обсяг скоротився на 180 982 тис. грн (-75%), що вказує на зниження рівня виробництва або накопичення нереалізованої продукції. Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції також зазнали значного скорочення – їх обсяг зменшився на 157 963 тис. грн (-60%), що може свідчити про зниження ліквідності підприємства. Витрати майбутніх періодів зменшилися на 66 202 тис. грн (-17%), а інші оборотні активи були повністю списані.

Водночас незавершене виробництво збільшилося на 26 944 тис. грн (+52%), що може бути пов'язано із розширенням виробничої діяльності або затримками у завершенні проектів. Зростає і дебіторська заборгованість за розрахунками на 1 175 906 тис. грн (+37%), що може свідчити про збільшення операцій з партнерами, які потребують тривалого часу для розрахунків.

Загалом, значне скорочення оборотних активів у 2024 році є негативним сигналом для фінансової стабільності підприємства. Зменшення дебіторської заборгованості за продукцію, готової продукції та грошових коштів може обмежувати можливості підприємства підтримувати операційну діяльність на стабільному рівні.

Аналіз структури оборотних активів ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2022-2024 роки демонструє значні зміни у складі та пропорціях їх складових. Загальний обсяг оборотних активів скоротився з 37 290 403 тис. грн у 2022 році до 23 206 895 тис. грн у 2025 році, що вказує на зменшення ресурсів, доступних для підтримки операційної діяльності.

Дебіторська заборгованість за продукцію залишається найбільшою складовою оборотних активів, проте її частка суттєво зменшилася. У 2022 році вона становила 79,6% від загального обсягу оборотних активів, у 2023 році – 52,5%, а у 2024 році – 41,5%. Це може свідчити про зменшення обсягів реалізації продукції або про зміни у політиці розрахунків із покупцями.

Інша поточна дебіторська заборгованість продемонструвала стрімке зростання, збільшившись з 1,8% у 2022 році до 43,8% у 2024 році. У 2025 році її частка ще більше зросла до 52,4%. Це може вказувати на зміни у структурі фінансових операцій або накопичення заборгованості, пов'язаної з іншими видами діяльності.

Готова продукція зменшилася як в абсолютних значеннях, так і у відсотковому співвідношенні. Її частка у структурі оборотних активів скоротилася з 1,6% у 2022 році до 0,8% у 2024 році, що свідчить про зниження виробничої активності або прискорення реалізації запасів.

Витрати майбутніх періодів залишаються стабільним елементом структури оборотних активів, займаючи 1,1–1,7% у різні роки. Зростання цього показника у 2023 році, а потім незначне зменшення у 2024 році вказує на зміни у розподілі витрат підприємства.

Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції у 2024 році показали значне зростання порівняно з 2023 роком, проте їх частка залишається незначною (0,9% у 2024 році). Це свідчить про обмежену ліквідність оборотних активів підприємства.

Загалом, зміни у структурі оборотних активів свідчать про значне скорочення дебіторської заборгованості за продукцію та перерозподіл ресурсів у бік іншої поточної дебіторської заборгованості. Такі зміни можуть

бути викликані як змінами у ринкових умовах, так і внутрішньою фінансовою політикою підприємства.

Динаміка власного капіталу ПрАТ за період 2022-2024 років демонструє змішані тенденції. Загальний обсяг власного капіталу у 2022 році склав 19 113 023 тис. грн, у 2023 році трохи зменшився до 18 951 215 тис. грн, проте у 2024 році зріс до 23 549 527 тис. грн. Це свідчить про нестабільність у фінансових результатах підприємства протягом цього періоду.

Основним елементом власного капіталу залишається нерозподілений прибуток, який значно коливався протягом аналізованого періоду. У 2022 році він становив 14 829 791 тис. грн, у 2023 році зріс до 15 122 671 тис. грн, але у 2024 році знизився до 12 780 766 тис. грн. Це вказує на вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на прибутковість підприємства.

Капітал у дооцінках демонстрував суттєве зростання в останній рік періоду: з 2 832 424 тис. грн у 2023 році до 9 772 641 тис. грн у 2024 році. Це свідчить про перегляд вартості активів підприємства, що позитивно вплинуло на загальний обсяг власного капіталу.

Інші складові власного капіталу, такі як додатковий капітал, емісійний дохід та резервний капітал, залишалися незмінними протягом аналізованого періоду. Це свідчить про стабільність у використанні цих джерел формування капіталу.

Загалом, у структурі власного капіталу домінують нерозподілений прибуток та капітал у дооцінках. Незважаючи на коливання обсягів власного капіталу у 2022-2023 роках, у 2024 році спостерігалось його суттєве зростання, що може свідчити про покращення фінансового стану підприємства або періодичний перегляд активів.

Аналіз динаміки та структури довгострокової заборгованості ПрАТ «Інгулецький ГЗК» за 2022–2024 роки демонструє зміну обсягів і складових довгострокових зобов'язань, що свідчить про перерозподіл фінансових джерел у структурі балансу підприємства.

Загальний обсяг довгострокових зобов'язань у 2022 році зріс порівняно з

2021 роком і становив 4 676 726 тис. грн. Проте у 2023 році цей показник суттєво скоротився до 2 408 979 тис. грн, а у 2024 році – до 1 543 813 тис. грн. У 2024 році спостерігається часткове відновлення довгострокової заборгованості, що зросла до 2 603 262 тис. грн.

Найбільша частка довгострокових зобов'язань припадає на пенсійні зобов'язання, які у 2022 році зросли до 1 799 756 тис. грн, але в наступні роки спостерігається їх зниження: до 1 714 711 тис. грн у 2023 році та до 956 558 тис. грн у 2024 році. У 2024 році пенсійні зобов'язання знову збільшилися до 1 534 794 тис. грн, що свідчить про зміну політики у цій сфері.

Довгострокові кредити банків з'явилися у структурі зобов'язань у 2022 році та становили 642 085 тис. грн. У 2023 році вони скоротилися до 571 678 тис. грн, а у 2024 році – до 325 686 тис. грн. Це свідчить про поступове зменшення залежності підприємства від банківського фінансування.

Інші довгострокові зобов'язання продемонстрували суттєве зростання у 2022 році до 1 968 623 тис. грн. Однак у 2023 році вони різко скоротилися до 46 608 тис. грн і залишалися на мінімальному рівні у 2024 році (950 тис. грн).

Довгострокові забезпечення також показали позитивну динаміку: у 2022 році вони зросли до 56 409 тис. грн, у 2023 році – до 75 982 тис. грн, але у 2024 році знизилися до 38 130 тис. грн, а потім частково відновилися до 71 774 тис. грн.

Відстрочені податкові зобов'язання мали значні коливання. У 2022 році вони скоротилися до 209 853 тис. грн, у 2023 і 2024 роках відсутні, але у 2024 році відновилися на рівні 670 058 тис. грн.

Отже, динаміка довгострокової заборгованості свідчить про значні коливання в обсягах зобов'язань та зміну структури джерел фінансування, що є відображенням адаптації підприємства до зовнішніх та внутрішніх економічних умов.

Динаміка поточних зобов'язань ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за період 2022-2024 років свідчить про суттєві коливання як у загальному обсязі, так і у структурі зобов'язань. Загальний обсяг поточних зобов'язань зменшився з 24

747 817 тис. грн на початку 2022 року до 16 586 163 тис. грн на початку 2023 року (-33%), але у 2024 році відбулося зростання до 20 865 087 тис. грн (+26%). У 2025 році знову спостерігається зниження обсягів до 15 686 700 тис. грн (-25%). Такі коливання можуть бути пов'язані із змінами у фінансовій політиці підприємства та умовами на ринку.

Серед статей поточних зобов'язань найбільші зміни відбулися у кредиторській заборгованості за товари, роботи та послуги. У 2022 році її обсяг різко знизився до 1 719 869 тис. грн (-74%), але у 2023 році відбулося зростання до 4 891 475 тис. грн (+284%). У 2024 році обсяг знову трохи зменшився до 4 771 738 тис. грн (-2%). Така динаміка може свідчити про зміну умов співпраці з постачальниками або про реструктуризацію заборгованості.

Короткострокові кредити банків демонстрували нестабільність. У 2022 році вони зросли на 34% і становили 367 418 тис. грн, а у 2023 році їх обсяг різко збільшився до 762 667 тис. грн (+108%). Проте у 2024 році вони повністю зникли, що, ймовірно, свідчить про повне погашення банківських кредитів або перехід до інших джерел фінансування.

Поточні зобов'язання за розрахунками показали різке збільшення у 2022 році до 6 746 473 тис. грн (+1888%) і залишилися стабільними у 2023 році. Проте у 2024 році їх обсяг різко скоротився до 1 635 563 тис. грн (-76%). Це може бути наслідком врегулювання заборгованості або зміни у фінансовій стратегії підприємства.

Інші поточні зобов'язання у 2022 році становили 17 274 316 тис. грн, але у 2023 році обсяг зменшився до 7 467 367 тис. грн (-43%), а у 2024 році зріс до 8 196 263 тис. грн (+10%). Така динаміка вказує на зміни у структурі фінансових зобов'язань підприємства.

Загалом, структура поточних зобов'язань підприємства демонструє значну варіативність, що може бути зумовлено як зовнішніми економічними умовами, так і внутрішніми управлінськими рішеннями. Зменшення обсягу короткострокових зобов'язань у 2024 році може свідчити про стабілізацію фінансового стану підприємства.

Аналіз структури капіталу ПрАТ «Інгулецький ГЗК» за 2022–2024 роки свідчить про значні зміни у складі джерел фінансування, які відбулися відносно 2021 року. Зміни стосуються як власного капіталу, так і довгострокових та поточних зобов'язань, що обумовлено як зовнішніми економічними викликами, так і внутрішніми факторами.

Власний капітал зменшився у 2022 році порівняно з 2021 роком на 6 579 861 тис. грн (на 25,6%) і склав 19 113 023 тис. грн. Це скорочення обумовлено зниженням нерозподіленого прибутку. У 2023 році власний капітал залишався на рівні 18 951 215 тис. грн, що свідчить про стабілізацію після значного падіння. У 2024 році власний капітал відновився до 23 549 527 тис. грн, що пов'язано зі зростанням капіталу в дооцінках, який у 2024 році збільшився до 9 772 641 тис. грн порівняно з 3 251 225 тис. грн у 2021 році.

Довгострокові зобов'язання продемонстрували нестабільну динаміку. У 2022 році загальний обсяг довгострокових зобов'язань скоротився до 2 408 979 тис. грн порівняно з 4 676 726 тис. грн у 2021 році (на 48,5%). У 2023 році цей показник знизився до 1 543 813 тис. грн, але в 2024 році відбулося його часткове відновлення до 2 603 262 тис. грн. Основні зміни стосувалися пенсійних зобов'язань, які у 2022 році знизилися на 22% порівняно з 2021 роком, але частково відновилися у 2024 році, досягнувши 1 534 794 тис. грн.

Поточні зобов'язання значно скоротилися за період з 2022 по 2024 роки. У 2022 році їх обсяг знизився до 16 586 163 тис. грн порівняно з 24 747 817 тис. грн у 2021 році (на 33%). У 2023 році обсяг поточних зобов'язань зріс до 20 865 087 тис. грн, але у 2024 році знову скоротився до 15 686 700 тис. грн. Основним фактором скорочення було зменшення інших поточних зобов'язань, які у 2022 році становили 7 467 367 тис. грн, але у 2024 році зросли до 9 016 794 тис. грн.

Загальний розмір майна підприємства також зазнав значного зменшення. У 2022 році обсяг активів скоротився до 37 262 858 тис. грн, що на 15 586 822 тис. грн менше порівняно з 2021 роком (на 29,5%). У 2023 році активи частково відновилися до 41 360 115 тис. грн, а у 2024 році зросли до 41 839 489 тис. грн.

Таким чином, основною тенденцією у структурі капіталу підприємства за 2022–2024 роки є зменшення як власного капіталу, так і довгострокових та поточних зобов'язань порівняно з 2021 роком, що свідчить про суттєвий вплив економічних і внутрішніх кризових явищ. Однак у 2024 році спостерігається часткове відновлення деяких показників, що свідчить про зусилля підприємства в подоланні наслідків кризового періоду.

2.3. Оцінка показників фінансової стійкості та довгострокової платоспроможності підприємства

Аналіз фінансового стану ПрАТ „Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат ” зроблений на основі розрахунку показників ліквідності, фінансової стійкості з використанням фінансової звітності (дод. Б) та представлений у таблицях 2.8. та 2.9.

У таблиці 2.8. наведені показники ліквідності підприємства за період 2020-2024 роки. Показники ліквідності ПрАТ «Інгулецький ГЗК» свідчать про загалом стабільну, хоча й помірну платоспроможність підприємства у 2020–2024 роках.

Таблиця 2.8.

Показники ліквідності ПрАТ Інгулецький ГЗК

Фінансові індикатори:	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,13	1,51	1,46	1,45	1,48
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,00	0,00	0,01	0,01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,11	1,46	1,40	1,43	1,46

Джерело: розрахунки автора

Коефіцієнт поточної ліквідності протягом усього періоду перевищує

критичний мінімум (1,0), що означає здатність підприємства покривати свої короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів. Найвищого значення показник досяг у 2021 році (1,51), після чого зберігається на рівні 1,45–1,48. Це свідчить про відносну фінансову стійкість, але й про відсутність значного надлишку оборотних ресурсів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності вказує на низький рівень миттєвої платоспроможності підприємства. У 2020 році він становив 0,02, а з 2021 до 2024 року — лише 0,00–0,01. Це означає, що грошові кошти та їхні еквіваленти покривають незначну частину короткострокових зобов'язань, що є сигналом потенційних труднощів з негайними виплатами.

Коефіцієнт швидкої ліквідності коливається в межах 1,11–1,46, що свідчить про достатній рівень ліквідності без урахування запасів. З 2021 року показник залишається стабільним і навіть демонструє легке зростання, що вказує на наявність ліквідних активів, які підприємство може використати для покриття поточних зобов'язань у разі потреби.

Загалом ПрАТ «Інгулецький ГЗК» демонструє прийнятний рівень ліквідності, хоча низький показник абсолютної ліквідності свідчить про потребу в посиленні грошових резервів для підвищення оперативної платоспроможності.

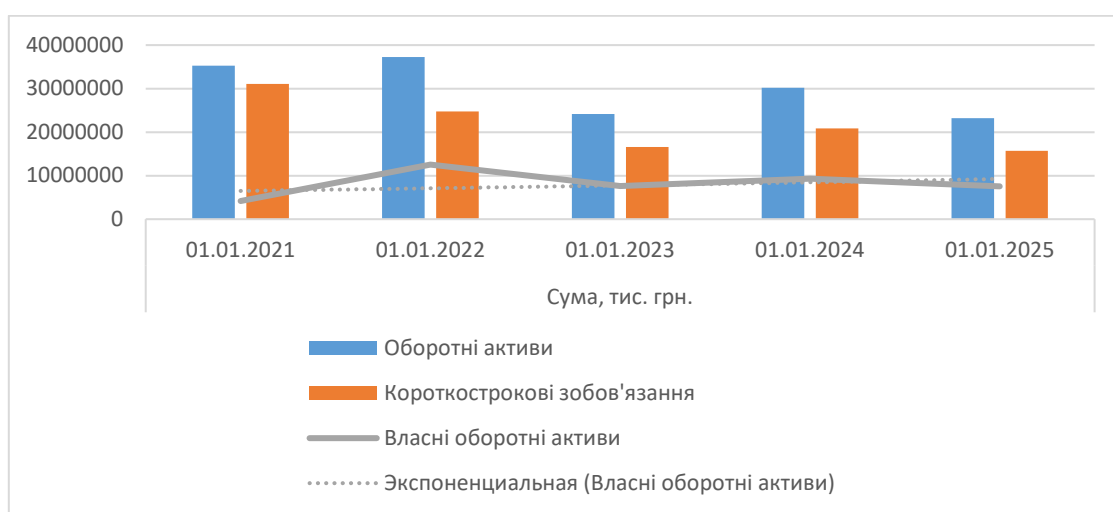

Рис 2.3. Фактична наявність та лінія тренду власних оборотних активів

Джерело: розраховано автором

Таблиця 2.9.

Зведена таблиця показників фінансової стійкості ПрАТ Інгулецький ГЗК за 2021–2024 роки

Показник	Значення				Відхилення		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Власні обігові кошти (Рк), млн. грн	12 542,60	7 606,00	9 342,20	7 520,20	-4 936,60	1 736,20	-1 822,00
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами (Кз.в.к)	0,34	0,31	0,31	0,32	-0,03	0,00	0,01
Маневреність робочого капіталу (Мр.к)	0,10	0,12	0,05	0,04	0,02	-0,07	-0,01
Маневреність власних обігових коштів (Мв.о.к)	0,01	0,00	0,03	0,01	0,00	0,02	-0,01
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів (Кзаб.в.о.к)	10,13	8,10	19,97	26,15	-2,03	11,87	6,18
Коефіцієнт фінансової незалежності (Кавт.)	0,49	0,51	0,46	0,56	0,02	-0,05	0,10
Коефіцієнт фінансової залежності (Кфін.зал.)	0,51	0,49	0,54	0,44	-0,02	0,05	-0,10
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу (Кман.в.к.)	0,49	0,40	0,49	0,32	-0,09	0,09	-0,17
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу (Кконц.п.к.)	0,51	0,49	0,54	0,44	-0,02	0,05	-0,10
Коефіцієнт фінансової стабільності (Кф.с.)	0,98	1,05	0,84	1,28	0,07	-0,21	0,44
Показник фінансового левериджу (Кфін.лев.)	0,09	0,08	0,08	0,11	-0,01	0,00	0,03
Коефіцієнт фінансової стійкості (Кфін.ст.)	0,59	0,55	0,50	0,62	-0,04	-0,05	0,12

Джерело: розрахунки автора

Оцінка фінансової стійкості на основі показників наведена далі у таблиці 2.9. Показники розраховані за методикою, наведеною у табл. 1.1.

Показник власних обігових коштів (Рк) у всі роки залишається додатним, що свідчить про наявність у підприємства власних ресурсів для фінансування поточної діяльності. Найвищий рівень було зафіксовано у 2021 році, далі спостерігається незначне коливання з тенденцією до зниження у 2024 році. Це свідчить про певні труднощі із підтриманням стабільного запасу обігових коштів. Динаміка власних оборотних активів ПрАТ «Інгулецький ГЗК» за 2021–2025 роки, рис.2.3. показує нестабільність, яка відображає вплив як внутрішніх, так і зовнішніх факторів на фінансовий стан підприємства.

2021 рік. Власні оборотні активи становили 4 172 538 тис. грн, що є найнижчим значенням за аналізований період. Це свідчить про обмеженість ресурсів для фінансування поточних потреб підприємства.

2022 рік. Показник зріс до 12 542 586 тис. грн, демонструючи значне покращення. Це обумовлено зменшенням короткострокових зобов'язань на фоні зростання оборотних активів.

2023 рік. Власні оборотні активи знизилися до 7 606 075 тис. грн. Основною причиною стало зменшення оборотних активів через погіршення ринкової кон'юнктури та вплив воєнних дій.

2024 рік. Відбулося часткове відновлення до 9 342 250 тис. грн, що свідчить про стабілізацію після кризових явищ.

Початок 2025 року. Власні оборотні активи знову знизилися до 7 520 195 тис. грн, відображаючи зростання короткострокових зобов'язань та скорочення оборотних активів.

Лінія тренда власних оборотних активів має хвилеподібний характер. Після стрімкого зростання у 2022 році спостерігалось зниження у 2023 році, потім тимчасове відновлення у 2024 році, і чергове зменшення у 2025 році. Така динаміка свідчить про значну залежність підприємства від зовнішніх економічних умов і коливань фінансових показників.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами (Кз.в.к)

тримається у межах 0,31–0,34, що є допустимим, але недостатнім для повної автономії. Підприємство частково залежить від короткострокового фінансування.

Маневреність робочого капіталу (Мр.к) знижується у 2023–2024 роках, що свідчить про зменшення гнучкості управління обіговими коштами через домінування запасів у їх структурі.

Маневреність власних обігових коштів (Мв.о.к) залишається на дуже низькому рівні, особливо у 2021–2022 роках. Це означає, що підприємство має обмежену кількість абсолютно ліквідних активів, що зменшує його здатність швидко реагувати на фінансові виклики. Коефіцієнт забезпечення запасів стабільно зростає, що свідчить про посилення стабільності фінансування найменш ліквідної частини активів — запасів.

Коефіцієнт фінансової незалежності (Кавт.) у 2021–2024 роках знаходиться в межах 0,46–0,56, демонструючи достатній рівень автономії підприємства. Водночас коефіцієнт фінансової залежності (Кфін.зал.) поступово знижується, що є позитивним сигналом — підприємство стає менш залежним від зовнішнього фінансування. Коефіцієнт фінансової стабільності (Кф.с.) у 2024 році сягає 1,28, що вказує на домінування власного капіталу над позиковим і підтверджує високий рівень фінансової стійкості. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу (Кконц.п.к.) знижується, а показник фінансового левериджу (Кфін.лев.) залишається стабільним на низькому рівні (0,08–0,11), що свідчить про обмежене використання довгострокових зобов'язань і низький фінансовий ризик.

Загалом, підприємство підтримує достатній рівень фінансової стійкості, однак має обмежений обсяг грошових резервів і зниження маневреності капіталу. Для посилення платоспроможності доцільно збільшити частку ліквідних активів і зменшити частку запасів у структурі обігових коштів.

Фінансовий стан ПрАТ «Інгулецький ГЗК» за 2021 рік демонстрував позитивну динаміку. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами свідчить про достатній обсяг довгострокових фінансових ресурсів,

необхідних для стабільного функціонування виробничо-збутової діяльності підприємства. Цей показник вказує, яка частка запасів фінансується за рахунок постійних джерел. Його зростання є ознакою зміцнення фінансової стійкості підприємства в середньостроковій перспективі та зменшення залежності від короткострокових кредитів і зобов'язань. Підвищення значення коефіцієнта стало можливим завдяки збільшенню власного капіталу, зокрема нерозподіленого прибутку (або зменшення непокритого збитку) порівняно з 2020 роком.

Коефіцієнт довгострокових зобов'язань характеризує частку довгострокових зобов'язань у загальній структурі джерел фінансування і відображає рівень залежності підприємства від довгострокових позикових коштів. Зміна цього показника порівняно з 2020 роком стала результатом погашення небанківських кредитів довгострокового характеру та зменшення обсягу поточних зобов'язань.

Станом на 31 грудня 2021 року позитивна динаміка зазначених коефіцієнтів свідчить про стабільний і стійкий фінансовий стан ПрАТ «Інгулецький ГЗК».

Оцінка фінансового стану ПрАТ «Інгулецький ГЗК» за 2022 рік свідчить про певне погіршення деяких фінансових показників. Зниження значення коефіцієнта забезпеченості власними оборотними засобами зумовлене зменшенням обсягу власного капіталу, зокрема нерозподіленого прибутку (або зростанням непокритого збитку). Темпи цього зменшення перевищили зміну обсягу оборотних активів у порівнянні з 2021 роком.

Водночас значення коефіцієнтів довгострокових та поточних зобов'язань залишилися незмінними порівняно з 2021 роком. З огляду на всі розглянуті показники, можна зробити висновок, що у 2021-2022 роках підприємство було забезпечене власними оборотними засобами для ведення господарської діяльності, а також мало достатні ресурси для своєчасного погашення термінових зобов'язань. Ця стабільність свідчить про збереження базової фінансової стійкості ПрАТ «Інгулецький ГЗК».

Проте 2022 рік став найважчим періодом для підприємства через вплив військових дій, які суттєво позначилися на виробничих і фінансових показниках компанії. Незважаючи на ці виклики, керівництво комбінату продовжує вживати всіх можливих заходів для підтримки стабільної роботи підприємства, використовуючи комплексний підхід до забезпечення ефективності виробничого процесу навіть у складних умовах воєнного стану.

Після кількомісячного простою, у 2023 році ПрАТ "Інгулецький ГЗК" відновило роботу всіх своїх структурних підрозділів, що забезпечило стабільність виробничого процесу та виконання поставлених завдань.

Станом на 31 грудня 2023 року коефіцієнт абсолютної ліквідності підприємства становив 0,01, що є значно нижчим від нормативних значень. Це вказує на обмеженість у покритті поточних зобов'язань за рахунок найбільш ліквідних активів, таких як грошові кошти або еквіваленти.

Водночас коефіцієнт загальної ліквідності склав 1,43, що відповідає нормативним значенням у межах від 1,00 до 2,00. Це свідчить про достатній обсяг ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань, що говорить про загальну фінансову стійкість підприємства в короткостроковій перспективі.

Таким чином, незважаючи на проблеми з абсолютною ліквідністю, підприємство демонструє достатній рівень загальної ліквідності, що забезпечує йому можливість виконувати свої поточні фінансові зобов'язання.

Фінансовий стан ПрАТ "Інгулецький ГЗК" у 2024 році демонструє певну стабільність до моменту вимушеного зупинення діяльності влітку. Попри позитивні зміни в рентабельності активів (ROA – 14,85%) та власного капіталу (ROE – 29,23%), а також підвищення коефіцієнта автономії (0,56), підприємство не змогло подолати високі витрати. Зокрема, значне навантаження створили зростання вартості електроенергії, залізничних тарифів і портових зборів.

Коефіцієнти поточної (1,48) та швидкої ліквідності (1,46) залишаються в межах нормативних значень, що свідчить про спроможність підприємства покривати короткострокові зобов'язання. Проте коефіцієнт абсолютної

ліквідності (0,01) вказує на вкрай обмежені можливості негайного виконання фінансових зобов'язань.

Попри стабільність фінансових показників на початку року, високі витрати змусили підприємство зупинити свою діяльність у середині 2024 року. Це зумовило втрату виробничих потужностей, зменшення валютних надходжень і податкових відрахувань, що негативно вплинуло на економіку регіону й держави загалом.

Загалом, фінансовий стан підприємства у 2022-2024 роках демонструє стабільність у ліквідності та поступове покращення фінансової незалежності. Однак низький коефіцієнт абсолютної ліквідності свідчить про потенційні ризики у разі несподіваного зростання зобов'язань. Для подальшого покращення фінансового стану підприємству необхідно збільшити обсяг грошових коштів та підтримувати зростання власного капіталу.

Для оцінки довгострокової платоспроможності оцінемо швидкість обертання заборгованості базового підприємства.

Таблиця 2.10.

Аналіз умов кредитування ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2021-2024 роки

Показник	Значення				Відхилення		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	301	720	673	603	+419	-47	-70
Період оборотності кредиторської заборгованості, днів	163	220	427	417	+57	+207	-10

Джерело: розрахунки автора

Результати аналізу умов кредитування ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2021-2024 роки, табл. 2.10., рис. 2.3., свідчать про значну залежність підприємства від змін у дебіторській і кредиторській заборгованості, які суттєво впливають

на фінансовий стан і платоспроможність.

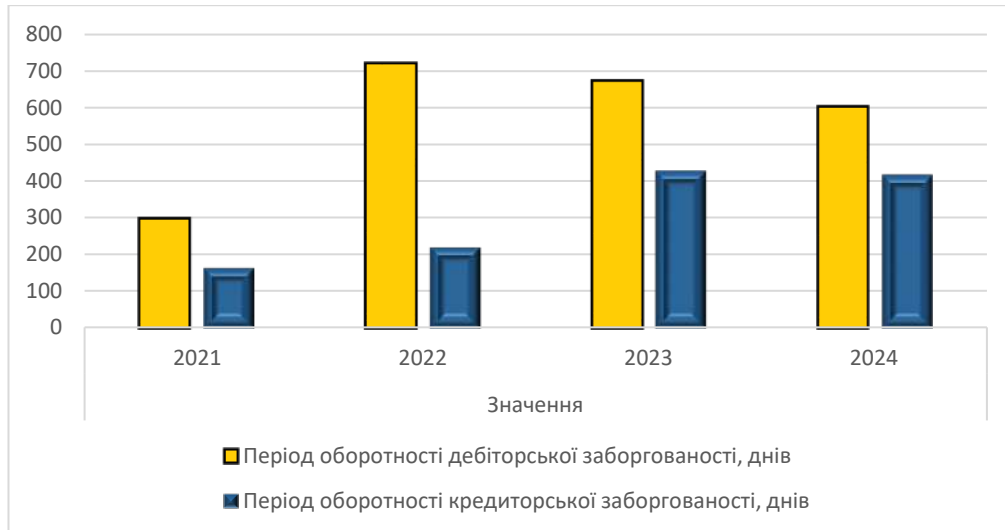

Рис. 2.4. Умови кредитування ПрАТ "Інгулецький ГЗК" за 2021-2024 роки

Джерело: розрахунки автора

У 2021 році коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості склав 1,20 разів, що забезпечувало середній період оборотності 301 день. Однак до 2024 року цей показник знизився до 0,60 разів, а період оборотності збільшився до 603 днів, що свідчить про ускладнення у зборі коштів від дебіторів. Водночас середньорічна сума дебіторської заборгованості скоротилася на 9 550 639 тис. грн у порівнянні з 2023 роком, що відображає зменшення обсягів реалізації та надходжень. Кредиторська заборгованість демонструє зниження оборотності з 2,20 разів у 2021 році до 0,86 разів у 2024 році. Це призвело до збільшення періоду оборотності кредиторської заборгованості з 163 до 417 днів. Такі зміни свідчать про подовження термінів погашення боргів перед постачальниками, що може бути індикатором проблем з ліквідністю. Різниця між періодами оборотності кредиторської та дебіторської заборгованості, яка становила -137 днів у 2021 році, збільшилася до -186 днів у 2024 році. Це свідчить про те, що підприємство фінансує оборотні активи за рахунок кредиторів на дедалі довший термін. Перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською зменшилося з 17 622 622 тис.

грн у 2022 році до 4 028 081 тис. грн у 2024 році, а коефіцієнт перевищення дебіторської заборгованості знизився до 1,45. Це відображає часткове вирівнювання структури фінансування.

Загалом, умови кредитування ПрАТ "Інгулецький ГЗК" у 2021-2024 роках характеризуються поступовим погіршенням оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості, що вказує на зростаючі труднощі з управлінням оборотним капіталом і зниження фінансової гнучкості підприємства.

Висновки до розділу 2

Приватне акціонерне товариство «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» є одним із найбільших в Україні підприємств з видобутку та збагачення залізної руди. Воно має тривалу історію, налагоджену структуру управління та входить до складу групи «Метінвест». Комбінат спеціалізується на виробництві залізорудного концентрату з високим вмістом заліза, активно впроваджує сучасні технології, проводить модернізацію обладнання й удосконалює виробничі процеси.

Основу виробничого комплексу становлять кар'єр, дробарні й рудозбагачувальні фабрики, а також численні допоміжні підрозділи. Підприємство має розгалужену логістичну систему, що забезпечує доставку продукції замовникам залізничним транспортом. Збут здійснюється як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, серед споживачів — провідні металургійні заводи України, Європи, Алжиру та Китаю. У 2020–2021 роках домінував внутрішній ринок, але з початком повномасштабної війни експорт почав переважати в структурі продажів.

Незважаючи на складну економічну ситуацію, у 2023 році комбінат значно наростив обсяги видобутку руди та виробництва концентрату. Відновлення експорту сприяло зростанню виручки, а інвестиційні проекти дозволили покращити інфраструктуру підприємства. Значні кошти було спрямовано на ремонти обладнання, модернізацію хвостового господарства та

покращення енергетичної інфраструктури.

У 2024 році комбінат тимчасово призупинив роботу. Основними причинами стали високі витрати на електроенергію, зростання тарифів на залізничне перевезення, необґрунтовано високі портові збори та податковий тиск. Це негативно вплинуло не лише на саме підприємство, а й на економіку України в цілому, спричинивши зниження валютних надходжень і втрати для суміжних галузей. Для стабілізації ситуації необхідне втручання держави в частині зниження логістичних витрат, перегляду податкової політики та підтримки експортоорієнтованих виробників. Інгулецький ГЗК має потенціал для подальшого розвитку, але потребує сприятливих умов для відновлення конкурентоспроможності та забезпечення сталого функціонування.

Продовження аналізу фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Інгулецький ГЗК» у 2021–2024 роках свідчить про складну динаміку результатів та нестабільність операційної ефективності підприємства. Після рекордно прибуткового 2021 року підприємство зіткнулося з різким зниженням доходів, прибутковості та маржинальності, що зумовлено зовнішніми факторами, насамперед війною, порушенням логістики, втратою внутрішніх ринків збуту, а також значним зростанням виробничих витрат.

Вже у 2022 році фінансовий результат підприємства перейшов у від'ємну площину. Відчутне зниження чистого доходу та валового прибутку призвело до падіння операційного прибутку й появи збитків. Темпи падіння були стрімкими: зниження виручки на понад 70% у 2022 році та майже повне її вичерпання у 2024 році створило тиск на всі фінансові індикатори. Собівартість реалізованої продукції також скорочувалась, але не в таких обсягах, як виручка, що призвело до звуження маржі прибутку.

Загалом фінансовий результат до оподаткування з прибутку у 2021 році трансформувався в збитки у 2022–2024 роках, що свідчить про глибоку кризу ліквідності та стійкості. Водночас, у 2024 році окремі показники, зокрема рентабельність активів і власного капіталу, продемонстрували ознаки відновлення, що пояснюється одноразовими факторами, такими як зростання

цін на продукцію, спроби оптимізації витрат, а також часткове відновлення експорту.

Рентабельність власного капіталу у 2021 році сягнула понад 100%, що відображало високу прибутковість інвестицій. Але вже у 2022–2023 роках вона була від’ємною. У 2024 році спостерігається покращення, що, однак, ще не свідчить про стабільне відновлення. Подібна ситуація й з чистою маржею: після піку у 2021 році підприємство перейшло у збитковість, а у 2024 році відбулось суттєве покращення, можливо, завдяки підвищенню цін чи структурним змінам у виробництві.

Загалом, аналіз вказує на значну залежність ПрАТ «Інгулецький ГЗК» від зовнішніх факторів і нестачу внутрішніх резервів для подолання кризи. Позитивні зрушення у 2024 році створюють потенціал для подальшої стабілізації, але потребують підтримки з боку держави, зокрема у сфері тарифної політики, податкових пільг і покращення умов для експорту. Без системної трансформації операційної та фінансової стратегії підприємство ризикує знову опинитися у кризі.

Аналіз динаміки та структури активів і капіталу ПрАТ «Інгулецький ГЗК» за 2022–2025 роки свідчить про суттєві коливання у фінансовому становищі підприємства, зумовлені як внутрішніми управлінськими рішеннями, так і зовнішніми економічними викликами. Основні засоби залишаються базовим компонентом необоротних активів, їх зниження протягом 2022–2024 років змінилося на стрімке зростання у 2025 році, що може свідчити про запуск нових інвестиційних програм чи модернізацію виробничих потужностей. Аналогічна тенденція спостерігалася й у незавершеному будівництві.

Водночас оборотні активи підприємства суттєво зменшилися у 2024 році, що супроводжувалося зниженням дебіторської заборгованості за продукцію, готової продукції та грошових коштів. Таке скорочення є негативним сигналом для ліквідності підприємства. Частка дебіторської заборгованості у структурі оборотних активів значно зменшилася, тоді як інша поточна дебіторська заборгованість зросла, що свідчить про зміну у фінансових

потоках і, ймовірно, про накопичення проблемної заборгованості.

Зі сторони пасивів найбільші зміни спостерігались у структурі власного капіталу. Незважаючи на падіння в 2022–2023 роках, у 2024 році його обсяг зріс завдяки суттєвому збільшенню капіталу в дооцінках. Це вказує на перегляд балансової вартості активів і потенційну переоцінку інвестиційної привабливості підприємства. Натомість нерозподілений прибуток зменшився, що свідчить про вплив поточних збитків на власний капітал.

Структура довгострокових зобов'язань характеризується нестабільністю: після скорочення у 2023 році їх обсяг частково відновився у 2024 році, що може бути пов'язано з новими залученнями фінансування або реструктуризацією наявної заборгованості. Особливо це стосується пенсійних зобов'язань та відстрочених податкових зобов'язань, які продемонстрували зростання.

Поточні зобов'язання підприємства зазнавали суттєвих коливань. Найбільші зміни спостерігалися у кредиторській заборгованості та короткострокових банківських кредитах. Загалом, зменшення обсягу зобов'язань у 2024 році може свідчити про покращення платоспроможності або про обмеження в залученні короткострокового капіталу.

Загальна картина свідчить про намагання підприємства стабілізувати свою фінансову структуру в умовах зовнішніх потрясінь. Часткове відновлення власного капіталу, інвестиції в основні засоби та зменшення поточних зобов'язань можуть бути ознаками переходу до більш збалансованого фінансування. Однак зменшення оборотних активів і залежність від переоцінок капіталу свідчать про збереження фінансових ризиків. Для подальшої стабілізації ПрАТ «Інгулецький ГЗК» доцільно приділити увагу зміцненню ліквідності, зниженню залежності від зовнішнього фінансування та вдосконаленню політики управління дебіторською заборгованістю.

Аналіз фінансового стану ПрАТ «Інгулецький ГЗК» за 2020–2024 роки демонструє помірну ліквідність і загалом прийнятну фінансову стійкість, але

з окремими критичними моментами. Протягом аналізованого періоду підприємство зберігало здатність покривати свої короткострокові зобов'язання оборотними активами (коефіцієнт поточної ліквідності стабільно перевищує 1,0), однак рівень абсолютної ліквідності залишався вкрай низьким, що свідчить про дефіцит грошових коштів для миттєвих розрахунків. Коефіцієнт швидкої ліквідності засвідчує загалом прийнятну структуру оборотних активів.

З боку фінансової стійкості ситуація характеризується наявністю додатних власних обігових коштів у всі роки, хоча їх обсяг зазнає значних коливань. Це відображає непостійну динаміку в забезпеченні підприємства власними ресурсами. Незважаючи на це, показник фінансової автономії (коефіцієнт фінансової незалежності) покращився у 2024 році до 0,56, що свідчить про зниження залежності від зовнішнього фінансування. Коефіцієнт фінансової стабільності (1,28 у 2024 році) також підтверджує перевагу власного капіталу над зобов'язаннями. Однак аналіз маневреності власних ресурсів показав низький рівень гнучкості управління капіталом — як у вигляді робочого капіталу, так і у формі ліквідних активів. Це обмежує здатність підприємства оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища. Значне збільшення коефіцієнта забезпечення запасів у 2023–2024 роках свідчить про те, що навіть найменш ліквідна частина активів була достатньо профінансована стабільними джерелами, що є позитивною ознакою.

Фінансовий стан підприємства у 2021 році був найстабільнішим, із високим рівнем забезпечення власними коштами та достатньою ліквідністю. У 2022 році ситуація дещо погіршилася, що було обумовлено зменшенням обсягів власного капіталу в умовах воєнних дій. У 2023 році, після часткового відновлення роботи, фінансові показники стабілізувалися, хоча залишилися певні проблеми з абсолютною ліквідністю. У 2024 році, попри покращення рентабельності та зростання автономії, підприємство зазнало фінансового тиску через високі витрати та змушене було призупинити діяльність.

Крім того, погіршення умов кредитування — зростання періоду

оборотності дебіторської заборгованості до 603 днів і затримки у погашенні кредиторської заборгованості — свідчить про проблеми з оборотністю капіталу та зниження фінансової гнучкості. Різниця між періодами оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості вказує на те, що підприємство фінансує свої активи за рахунок постачальників, що в довгостроковій перспективі може бути ризикованим.

Отже, фінансовий стан ПрАТ «Інгулецький ГЗК» у 2020–2024 роках характеризується загальною фінансовою стійкістю, прийнятним рівнем ліквідності, але наявністю структурних проблем із миттєвою платоспроможністю та оборотністю заборгованості. Для зміцнення позицій підприємству необхідно зосередитися на підвищенні грошових резервів, поліпшенні оборотності активів та оптимізації витрат.

РОЗДІЛ 3

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАТ "ІНГУЛЕЦЬКИЙ ГЗК"

3.1. Управління грошовими потоками для забезпечення фінансової стабільності підприємства

В умовах сучасної ринкової економіки стійкість фінансів підприємства значною мірою визначається ефективністю управління його грошовими потоками. Рух фінансових ресурсів формує здатність підприємства своєчасно виконувати зобов'язання, підтримувати стабільність операційної діяльності та розробляти стратегію розвитку. Водночас багато компаній стикаються з нестачею ліквідних коштів, що може спричинити фінансові труднощі та навіть призвести до банкрутства.

Грошові потоки є основою управління фінансами підприємства, оскільки вони мають прямий вплив на його ліквідність і платоспроможність. Ліквідність визначає здатність підприємства швидко перетворювати активи на грошові кошти для покриття поточних зобов'язань, тоді як платоспроможність характеризує можливість виконувати фінансові зобов'язання як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі. Недостатній баланс між грошовими надходженнями та витратами може створювати дефіцит коштів.

Грошові потоки відображають рух грошових ресурсів через підприємство за певний період часу. Вони включають усі надходження та витрати, пов'язані з господарською діяльністю. Цей показник є одним із ключових для оцінки фінансової стійкості та ліквідності компанії [19]. Грошові потоки можна розглядати як рух грошових коштів, що надходять або виходять з підприємства внаслідок таких операцій, як продаж продукції, надання послуг, придбання обладнання або погашення зобов'язань.

Грошові потоки дозволяють підприємству забезпечувати виконання своїх фінансових зобов'язань, таких як виплата заробітної плати, погашення боргів

і інвестиції в нові проекти, а також фінансувати свою діяльність. Управління грошовими потоками є вирішальним для підтримання платоспроможності та ефективності діяльності компанії.

Грошові потоки поділяються на три основні категорії, кожна з яких відображає певний аспект діяльності підприємства:

Операційні грошові потоки, які виникають у процесі основної діяльності компанії, тобто в результаті виробництва продукції, надання послуг або виконання робіт. До операційних грошових потоків належать:

- Надходження від продажу товарів і послуг;
- Витрати на виробництво та операційну діяльність, зокрема оплата постачальникам, виплати заробітної плати, сплата податків;
- Інші операційні витрати.

Операційні грошові потоки показують здатність підприємства генерувати доходи від своєї основної діяльності та покривати витрати.

Інвестиційні грошові потоки, які пов'язані з придбанням та продажем довгострокових активів, таких як нерухомість, обладнання чи інвестиції в інші підприємства [29].

Ці потоки включають:

- Надходження від продажу активів.
- Витрати на придбання нових активів чи капітальні вкладення.
- Вклади в інші підприємства або фінансові інструменти.

Інвестиційні потоки відіграють важливу роль у визначенні перспектив підприємства, а також його інвестиційної діяльності.

Фінансові грошові потоки виникають у результаті операцій із фінансуванням підприємства, наприклад, залучення чи повернення позик, виплата дивідендів, випуск або викуп акцій. До фінансових потоків належать:

- Надходження від випуску акцій або залучення позик.
- Виплати за погашення кредитів та виплату дивідендів акціонерам.
- Зміни в розмірі капіталу.

Фінансові потоки забезпечують підприємство необхідними ресурсами для

розвитку та виконання фінансових зобов'язань.

Грошові потоки підприємства можуть залежати від багатьох зовнішніх і внутрішніх факторів, таких як:

- Зміни у макроекономічних умовах, включаючи інфляцію, коливання валютних курсів, зміну податкової політики чи державних витрат, які впливають на доходи та витрати підприємства.

- Обрана фінансова стратегія, особливо щодо управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, може змінювати тимчасові потоки грошових коштів. Наприклад, зменшення дебіторської заборгованості забезпечує швидший приплив коштів, тоді як затримка з виплатами постачальникам може збільшити наявні грошові ресурси.

- Інвестиційні рішення, такі як фінансування нових проектів, купівля активів чи вкладення в інші компанії, безпосередньо впливають на інвестиційні грошові потоки. Такі рішення можуть потребувати значних витрат у короткостроковому періоді, але сприяти збільшенню доходів у майбутньому.

- Ефективне управління запасами та витратами дозволяє оптимізувати операційні грошові потоки [30, 2024]. Наприклад, скорочення витрат на матеріали, паливо чи енергію сприяє покращенню фінансових результатів.

- Ринкові умови, як-от попит на продукцію або послуги, також впливають на обсяги продажу та операційні грошові потоки. Зростання попиту веде до збільшення надходжень, тоді як спад попиту їх скорочує.

- Політична нестабільність, зміни в законодавстві чи податковій системі можуть призвести до додаткових витрат або змін у податкових ставках, що вплине на грошові потоки.

- Впровадження інноваційних технологій здатне змінити витрати на виробництво, зменшити операційні витрати та підвищити ефективність використання капіталу.

Оптимізація операційних грошових потоків спрямована на забезпечення стабільного та ефективного надходження коштів від основної діяльності

підприємства, а також на скорочення витрат, пов'язаних з цією діяльністю [36]. Це дає змогу підвищити рівень ліквідності та платоспроможності, адже операційні грошові потоки є головним джерелом покриття поточних зобов'язань підприємства.

Серед основних методів оптимізації операційних грошових потоків можна виділити:

Управління дебіторською заборгованістю. Дії з дебіторською заборгованістю мають прямий вплив на операційні грошові потоки. Підприємство повинно встановлювати чіткі умови кредитування та строки оплати для своїх клієнтів. Важливим є активне управління заборгованістю з метою мінімізації прострочень. До конкретних заходів можна віднести використання знижок за ранні платежі («сконто»), що стимулює клієнтів до своєчасної оплати, а також перевірку платоспроможності клієнтів перед наданням товарного кредиту.

Управління кредиторською заборгованістю. Встановлення оптимальних строків розрахунків із постачальниками дозволяє збалансувати витрати та підтримувати ліквідність [11]. Завдяки цьому підприємство може продовжити час утримання грошових коштів, що сприяє зниженню ризику виникнення дефіциту на рахунках.

Управління запасами. Це включає визначення оптимального рівня запасів, що мінімізує надмірні витрати на їх утримання, застосування ротації запасів та використання сучасних методів закупівель. Впровадження таких підходів дозволяє зменшити витрати та підтримувати ефективний рівень запасів.

Оптимізація внутрішніх процесів. Скорочення витрат на енергоресурси, сировину та інші ресурси позитивно впливає на операційні грошові потоки, зменшуючи витрати підприємства та збільшуючи його прибутковість.

Використання цих методів сприяє ефективному управлінню операційними грошовими потоками, підвищуючи фінансову стійкість підприємства.

Планування та прогнозування руху грошових коштів є важливим інструментом для запобігання дефіциту фінансових ресурсів і забезпечення своєчасного виконання фінансових зобов'язань. Цей процес спрямований на підтримання ліквідності та платоспроможності підприємства, дозволяючи визначити, чи вистачає коштів для покриття поточних і майбутніх витрат.

Серед основних методів планування та прогнозування виділяють:

Складання детального плану доходів і витрат на визначений період. Такий підхід дозволяє прогнозувати грошові потоки, планувати виплати та визначати час і обсяги очікуваних надходжень. Це сприяє своєчасному управлінню фінансовими ресурсами.

Розробка касового плану, що надає змогу відслідковувати надходження коштів і строки майбутніх виплат. Такий план дозволяє оперативно реагувати на потенційний дефіцит коштів та приймати рішення щодо залучення тимчасового фінансування.

Аналіз сезонних коливань у діяльності підприємства. Урахування сезонності дозволяє прогнозувати періоди підвищених витрат або зниження надходжень. Це підвищує точність фінансових прогнозів і мінімізує ризики виникнення фінансових труднощів.

Прогнозування руху грошових коштів на основі історичних даних. Аналіз попередніх показників, ринкових тенденцій та інших факторів допомагає ефективно планувати погашення боргів, розподіл коштів на інвестиції та інші витрати.

Розробка сценаріїв на випадок економічних криз або непередбачуваних ситуацій. Такий підхід дозволяє завчасно сформувати план дій для забезпечення фінансової стабільності у разі змін у зовнішньому середовищі [11].

Ці методи забезпечують підприємству можливість уникати непередбачених проблем з грошовими коштами та підтримувати стабільність фінансової діяльності.

Основні фінансові інструменти, які сприяють балансуванню припливу та

відтоку грошових коштів, забезпечуючи стабільний фінансовий стан компанії, включають:

- Використання короткострокових кредитних ліній, що дає змогу підприємству оперативно отримати доступ до додаткових фінансових ресурсів у разі необхідності. Цей інструмент забезпечує гнучкість у управлінні ліквідністю, особливо в умовах тимчасового дефіциту коштів або затримок з платежами від клієнтів.

- Факторинг як фінансова послуга дозволяє підприємству передати свою дебіторську заборгованість факторинговій компанії зі знижкою [Грилицька]. Це дозволяє компанії отримати необхідні кошти швидше, без очікування на розрахунки клієнтів.

- Овердрафт забезпечує короткострокову позику, яка дає можливість підприємству використовувати кошти понад залишок на банківському рахунку, що є корисним у випадках тимчасового дефіциту.

- Для залучення значних фінансових ресурсів на довгостроковий період підприємство може використовувати випуск облігацій. Це забезпечує необхідну ліквідність для реалізації масштабних проектів.

- Лізинг як засіб придбання основних засобів дозволяє підприємствам уникати великих одноразових витрат, зберігаючи ліквідність. Витрати розподіляються рівномірно протягом усього періоду використання активу, що покращує грошові потоки.

- У разі здійснення операцій в іноземних валютах підприємство може застосовувати фінансові інструменти для хеджування валютних ризиків, такі як форвардні контракти, опціони чи валютні свопи. Це допомагає знизити ризики, пов'язані з коливанням валютних курсів, і стабілізувати грошові потоки.

- Для управління кредитами з плаваючою процентною ставкою підприємство може використовувати інструменти, такі як свопи процентних ставок. Це дає можливість зафіксувати ставку на стабільному рівні, мінімізуючи ризик зростання витрат на обслуговування боргу [14].

Ці інструменти допомагають підприємствам підтримувати стабільний фінансовий стан, оптимізуючи управління коштами та знижуючи ризики.

Загалом, впровадження фінансових інструментів дозволяє підприємствам ефективно управляти ліквідністю, мінімізувати ризики та підтримувати платоспроможність, що є особливо важливим в умовах економічної нестабільності.

Сучасні технології значно спрощують контроль за грошовими потоками, забезпечуючи автоматизацію процесів, підвищення точності прогнозування та швидке реагування на зміни. Основними технологічними рішеннями для управління грошовими потоками є:

Використання сучасних програмних продуктів, таких як ERP-системи (Enterprise Resource Planning), сприяє автоматизації обліку, планування та контролю руху грошових коштів. Завдяки цим системам фінансові процеси інтегруються в єдину платформу, що дозволяє здійснювати моніторинг у реальному часі та приймати своєчасні рішення. Популярні системи, такі як 1С, SAP, Oracle, забезпечують комплексне управління фінансами, прогнозування, аналіз показників та формування звітності.

Банківські платформи для управління корпоративними фінансами надають можливість підприємствам здійснювати швидкі та безпечні платежі, відслідковувати рух коштів на рахунках, автоматизувати процеси оплати рахунків та контролювати залишки на рахунках у реальному часі.

ВІ-системи (Business Intelligence) забезпечують аналіз і прогнозування фінансових показників, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення. Завдяки цим платформам можна проводити детальний аналіз фінансових даних, прогнозувати грошові потоки та оцінювати ризики.

Додатково, автоматизовані системи прогнозування грошових потоків, які використовують історичні дані та алгоритми машинного навчання, забезпечують створення точних прогнозів. Це дозволяє підприємствам планувати грошові потоки з більшою точністю, адаптуватися до змін економічного середовища та своєчасно коригувати стратегії.

Фінансова стійкість підприємства тісно пов'язана з його здатністю ефективно управляти активами й пасивами, мінімізувати ризики та забезпечувати стабільний грошовий потік.

Для зміцнення цієї стійкості рекомендується:

– Підтримувати раціональне співвідношення між власними та залученими коштами. Надмірне боргове навантаження підвищує ризик фінансової нестабільності, тому варто зосереджуватися на збереженні збалансованої фінансової структури з достатньою часткою власного капіталу [14].

– Регулярно проводити аналіз ліквідності, вдосконалювати структуру оборотних активів і зменшувати залежність від короткострокових кредитів. Такий підхід сприяє збереженню стійкості підприємства навіть за умов нестабільності на ринку.

– Створювати фінансові резерви для покриття непередбачених витрат і подолання кризових ситуацій. Наявність резервів дозволяє підприємству підтримувати стабільність у складні періоди.

– Інвестувати у розвиток нових продуктів, сучасні технології та інноваційні рішення. Це допомагає зберігати конкурентоспроможність, забезпечувати зростання доходів і покращувати фінансову стійкість у довгостроковій перспективі.

3.2. Шляхи зменшення фінансових ризиків та підвищення ліквідності активів

Аналіз фінансового стану підприємства показав, що на його розвиток суттєво впливають фактори економічної кризи в Україні. Підприємства зазвичай обирають одну з двох стратегій реагування на фінансову кризу:

Захисна стратегія, що включає різке скорочення витрат, продаж або закриття окремих підрозділів, реалізацію обладнання, звільнення працівників, скорочення частки ринку, зниження відпускних цін або обсягів продажу

продукції.

Наступальна стратегія, яка передбачає активні дії: модернізацію обладнання, впровадження новітніх технологій, проведення ефективного маркетингу, підвищення цін, пошук нових ринків збуту та розробку прогресивної стратегії контролінгу та управління.

Вибір стратегії визначає набір внутрішньогосподарських санаційних заходів, що реалізуються без залучення зовнішніх фінансових джерел, таких як кошти власників, кредиторів або держави. Завдяки використанню внутрішніх фінансових резервів підприємство може усунути внутрішні причини кризи та зменшити залежність санації від зовнішніх джерел фінансування.

У випадку базового підприємства можна припустити дотримання наступальної стратегії. За інформацією ресурсу gmk.center, з 2022 року Інгулецький ГЗК освоїв виробництво концентрату із вмістом заліза 68-69%. Це дозволило укласти контракт на постачання продукції з ArcelorMittal Poland, демонструючи здатність підприємства адаптуватися до складних економічних умов.

Серед стратегічних завдань ПрАТ "Інгулецький ГЗК" на 2025 рік виділяються такі ключові цілі: відновлення роботи підприємства та продовження експериментів із виробництва високоякісного концентрату із вмістом заліза до 70%, а також розширення обсягів виробництва залізвмісної продукції. За необхідності, комбінат готовий відновити роботу на повну потужність, сприяючи стабілізації ситуації в країні.

Основна стратегія розвитку підприємства передбачає збільшення площі кар'єру для розширення сировинної бази та більш комплексного використання мінеральних ресурсів родовища, що дозволить подовжити термін експлуатації комбінату. З цією метою розпочато проектно-пошукові роботи за програмою "Відпрацювання Інгулецького родовища з розширенням кар'єру ПрАТ 'ІНГЗК' в межах затверджених балансових запасів на період до 2030 року". Також до цього плану входить удосконалення відвального господарства на доступних

земельних ділянках.

У 2025 році заплановано завершення низки інвестиційних проєктів, розпочатих у 2022-2024 роках, включаючи реалізацію функціональних програм і модернізацію обладнання. Значна увага приділяється підвищенню енергоефективності виробництва та зниженню енергоспоживання. Для цього підприємство впроваджує сучасні проєкти енергоефективності, орієнтуючись на механізми енергосервісу.

Природоохоронна діяльність комбінату зосереджена на раціональному використанні природних ресурсів і мінімізації шкідливих викидів в атмосферу, що є невід'ємною складовою стратегії сталого розвитку підприємства.

Однак на підприємствах, що перебувають у стані фінансової кризи, традиційні джерела самофінансування, такі як прибуток та амортизаційні відрахування, можуть бути вичерпані. У таких умовах мобілізація внутрішніх резервів стає ключовим інструментом для стабілізації фінансового стану підприємства, спрямованим на відновлення або підвищення ділової активності. Це можливо досягти шляхом збільшення вхідних грошових потоків (наприклад, за рахунок зростання виручки від реалізації продукції, продажу частини основних засобів чи рефінансування дебіторської заборгованості) або скорочення вихідних потоків через зменшення витрат.

Вхідні грошові потоки підприємства можна класифікувати наступним чином: виручка від реалізації основної продукції; надходження від інших операційних доходів; доходи від інвестиційної діяльності; кошти, отримані в результаті емісії корпоративних прав; залучені позикові кошти; а також державні дотації та субсидії.

Перші три категорії є внутрішніми джерелами збільшення грошових надходжень. Можливість підприємства, яке переживає кризу, скористатися рештою джерел (емісія прав, позики, державна підтримка) залежить від зовнішніх чинників, таких як готовність інвесторів, кредиторів чи держави надати фінансову підтримку, а також від їхніх суб'єктивних мотивацій.

Першою ознакою фінансової кризи на більшості підприємств є скорочення обсягів реалізації продукції. Водночас досягнення стабільного рівня реалізації є головним показником успішності санації підприємства. Тому заходи, спрямовані на активізацію збутової політики, слід вважати ключовими.

Виручка від реалізації залежить від двох основних чинників: обсягу реалізованої продукції та ціни за одиницю продукції. Зусилля, спрямовані на збільшення виручки, повинні базуватися на системі короткострокових прогнозів, які враховують зміну динаміки цін і відповідних їм обсягів продажів. Основним маркетинговим інструментом у цьому контексті є ціноутворення. Рішення про зміну цін потребують ґрунтовного аналізу їхніх можливих наслідків.

Для ПрАТ «Інгулецький ГЗК» основними заходами у сфері збуту є такі:

Аналіз ринків збуту готової продукції. Дослідження ринкових умов сприяє виявленню специфіки попиту та конкурентних переваг, що допомагає розробити ефективну збутову стратегію.

Оцінка підходів до ціноутворення. Ретельний аналіз цінової політики дозволяє підтримувати конкурентоспроможність продукції.

Запровадження гнучкої системи знижок. Використання знижок стимулює клієнтів до купівлі продукції та збільшує обсяги продажів, особливо в умовах високої конкуренції.

Оцінка шляхів збуту. Вивчення різних каналів реалізації допомагає обрати найефективніший спосіб доставки продукції до споживачів.

Застосування системи знижок за швидку оплату. Такий підхід мотивує клієнтів дотримуватися платіжної дисципліни та сприяє стабільному грошовому потоку.

Усі ці заходи спрямовані на посилення позицій підприємства на ринку, підвищення його конкурентоспроможності та забезпечення стабільності фінансових результатів.

Реструктуризація активів включає зміну структури та складу активів

підприємства для підвищення ефективності їх використання. Для досягнення цієї мети застосовуються такі заходи:

Мобілізація прихованих резервів. Це передбачає залучення додаткових ресурсів через оптимізацію існуючих активів підприємства, таких як вивільнення ресурсів зі складських запасів або реалізація зайвого обладнання.

Використання зворотного лізингу. Зворотний лізинг дозволяє підприємству продавати власні активи, наприклад, обладнання, лізинговій компанії з подальшим використанням цих активів на умовах оренди. Це звільняє капітал для інших потреб підприємства.

Здача в оренду основних фондів. Такий захід зменшує витрати на утримання активів і створює додаткові фінансові ресурси, які можуть бути використані для інших проектів або інвестицій.

Оптимізація структури розміщення оборотного капіталу. Підприємство може зменшити запаси і покращити управління оборотними активами для підвищення ефективності їх використання. Наприклад, зменшення надлишкових запасів дозволить звільнити оборотні кошти. На підприємстві облік запасів здійснюється відповідно до вимог П(С)БО 9 "Запаси".

Продаж окремих низькорентабельних структурних підрозділів. Цей підхід дозволяє підприємству вивільнити кошти, які можуть бути спрямовані на більш перспективні проекти. Продаж таких активів також може забезпечити фінансові ресурси для інвестицій або погашення боргів.

Рефінансування дебіторської заборгованості. Це перетворення дебіторської заборгованості на ліквідні форми оборотних активів, наприклад, на грошові кошти або короткострокові фінансові вкладення. Такий підхід покращує ліквідність підприємства та звільняє кошти для подальших інвестицій або погашення зобов'язань.

Усі ці заходи спрямовані на оптимізацію структури активів, покращення фінансового стану підприємства, підвищення його стійкості та конкурентоспроможності на ринку.

Зменшення вихідних грошових потоків є ключовим напрямком для

підвищення прибутковості підприємства. Вихідні грошові потоки можна класифікувати наступним чином:

1. Собівартість продукції. Це витрати, пов'язані з виробництвом товарів або послуг, включаючи витрати на сировину, оплату праці, амортизацію обладнання тощо.

2. Позавиробничі витрати. Це витрати, які не входять до складу собівартості продукції, такі як адміністративні витрати, витрати на маркетинг та рекламу, витрати на дослідження та розвиток, витрати на управління.

3. Інвестиції. Включають реальні та фінансові інвестиції, такі як капітальні вкладення у нові обладнання та технології, а також інвестування коштів у фінансові інструменти.

4. Податки та інші платежі до бюджету. Оподаткування залежить від рішень держави та установлених норм оподаткування.

5. Повернення капіталу. Це виплата дивідендів чи відсотків за позиками, залежно від умов фінансування.

Підприємство має більше можливостей впливати на перші три напрямки витрат, ніж на два останні. Зменшення витрат може бути досягнуте шляхом рішучих змін в управлінні та перегляду операційних витрат. Також важливо переглянути інші операційні витрати, які не враховуються у собівартості продукції, і можуть знизити чистий прибуток підприємства.

Основним ризиком у виробничій діяльності комбінату є такі:

Поглиблення експлуатаційних горизонтів кар'єру, що викликає складнощі у виконанні гірничо-геологічних робіт, зменшує продуктивність транспортних систем і збільшує витрати на експлуатацію.

Скорочення обсягів реалізації концентрату, що веде до заповнення складів готової продукції та зниження рівня виробництва.

Для мінімізації цих ризиків впроваджуються такі заходи:

Розширення ринків збуту продукції.

Покращення якості кінцевої продукції шляхом збільшення вмісту заліза у концентраті.

Використання альтернативних логістичних схем для доставки продукції клієнтам.

Підвищення ефективності виробничих процесів з метою зниження собівартості.

Для зменшення впливу зниження цін на залізорудну сировину на світовому ринку також пропонуються додаткові заходи.

Гірничо-металургійний сектор України є стратегічно важливою галуззю, яка має тісні зв'язки з іншими секторами національної економіки. Компанії цієї галузі є основними джерелами валютних надходжень для країни. Проте, сучасна ситуація на ринку металу та зниження обсягів виробництва через військові дії зменшують валютні надходження, погіршують соціально-економічну ситуацію і знижують податкові відрахування.

Операційні ризики. Ризик, пов'язаний із продовженням військових дій. Збройна агресія Росії, що розпочалася 24 лютого 2022 року, створила значну невизначеність у господарській діяльності, впливаючи на економічне середовище та бізнес-процеси. Компанія адаптувала свої бізнес-процеси до нових умов, забезпечуючи стабільність діяльності, але значні ризики залишаються.

Збої в графіках поставок продукції та сировини через проблеми з роботою залізниць й портів. Подібні труднощі можуть бути викликані природними факторами чи техногенними аваріями. Постійний моніторинг і корекція логістичних маршрутів дозволяють уникати серйозних наслідків.

Надзвичайні ситуації на виробництві. Підприємство розробило та затвердило необхідні плани ліквідації наслідків аварій, проводячи регулярні навчання з персоналом, щоб мінімізувати вплив аварійних ситуацій.

Компанія продовжує уважно стежити за ситуацією, коригувати свої стратегії та вживати заходів для мінімізації негативного впливу ризиків на свою діяльність.

3.3. Оцінка впливу запропонованих заходів на фінансову стійкість підприємства

Покращення фінансової стійкості ПрАТ «Інгулецький ГЗК» доцільно розпочати зі збільшення обсягу грошових коштів. У 2024 році коефіцієнт абсолютної ліквідності становив лише 0,01, що вказує на вкрай низький рівень миттєвої платоспроможності. Якщо підприємству вдасться збільшити залишок грошових коштів і еквівалентів хоча б удвічі (з 106 498 тис. грн до 213 000 тис. грн), то коефіцієнт абсолютної ліквідності зросте до приблизно 0,02–0,03. Це суттєво покращить здатність підприємства виконувати термінові фінансові зобов'язання.

Таблиця 3.1.

Прогнозні показники фінансової стійкості ПрАТ Інгулецький ГЗК

Показник	Фактичне значення (2024)	Прогнозне значення	Відхилення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,02	+0,01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,46	1,60	+0,14
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,32	0,35	+0,03
Рівень дебіторської заборгованості, тис. грн	5 927 188	4 742 188	-1 185 000
Обсяг запасів, тис. грн	287 518	244 390	-43 128
Коефіцієнт автономії	0,56	0,61	+0,05
Сума позикового капіталу, тис. грн	18 289 962	16 460 966	-1 829 996
Інші операційні витрати, тис. грн	193 656	174 290	-19 366
Загальна економія від оптимізації витрат, тис. грн	0	295 000	+295 000

Джерело: розрахунки автора

Необхідно скоротити надмірну дебіторську заборгованість, яка в 2024 році становила 5 927 188 тис. грн. Якщо підприємство активізує роботу з дебіторами і отримає хоча б 20% цієї суми (близько 1 185 000 тис. грн) у вигляді грошових надходжень, це підвищить ліквідність і дасть можливість

частково покрити поточні зобов'язання або інвестувати в обігові активи. У результаті, коефіцієнт швидкої ліквідності може зрости до 1,6, що перевищить нормативний рівень і зміцнить довіру кредиторів.

Підприємству також варто оптимізувати обсяг запасів, який у 2024 році знизився до 287 518 тис. грн. Продовження цієї тенденції — наприклад, скорочення запасів ще на 15% (близько 43 000 тис. грн) — дозволить зменшити обігові активи з найнижчим рівнем ліквідності. Отримані кошти можна перерозподілити на покриття дебіторської заборгованості або інвестувати в грошові резерви, що сприятиме покращенню маневреності капіталу.

З метою зменшення фінансової залежності підприємство повинно спрямувати частину прибутку (або зовнішніх інвестицій) на зменшення позикового капіталу. Наприклад, у 2024 році сукупна сума довгострокових та короткострокових зобов'язань становила 18 289 962 тис. грн. Погашення хоча б 10% цієї суми (1 828 996 тис. грн) дасть змогу підвищити коефіцієнт автономії з 0,56 до орієнтовно 0,61. Це знизить фінансові ризики, зокрема залежність від зовнішніх кредиторів.

Також доцільним є впровадження жорсткішого контролю над витратами. Наприклад, якщо підприємство зменшить інші операційні витрати на 10% (193 656 тис. грн у 2024 році — це орієнтовна економія 19 000 тис. грн), це дозволить утримувати операційний прибуток у позитивному значенні навіть при зниженні доходів. Аналогічно, оптимізація витрат на збут та адміністративні витрати на 10% може дати загальний економічний ефект у межах 250–300 млн грн на рік.

Отримавши дозвіл у вересні 2023 року на проведення вибухових робіт у кар'єрі протягом наступних п'яти років, Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат вирішив виконувати найскладніші види робіт самостійно, без залучення підрядних організацій. Це призведе до значної економії для підприємства — майже пів мільйона гривень при поточних обсягах виробництва. Цими роботами опікуватиметься вибухова дільниця, яка була

нешодавно створена на підприємстві. Нову професію опанували понад 40 працівників Інгулецького ГЗК – після засвоєння теорії вони упродовж двох місяців проходили практику на Полтавському гірничо-збагачувальному комбінаті, де мають великий досвід у цій справі. [9]

Прогнозний розмір прибутку та рівень активів ПрАТ «Інгулецький ГЗК» з урахуванням пропозицій представлено у таблиці 3.2. Прогнозні показники рентабельності представлено у таблиці 3.3.

Таблиця 3.2.

**Прогнозні фінансові показники ПрАТ „Інгулецький ГЗК” з
урахуванням пропозицій**

Показник	Значення, тис.грн		Відхилення, тис. грн.
	Фактичне за 2024 рік	Прогноз	
Виручка від реалізації продукції без ПДВ	7793635	9352362	+1 558 727
Собівартість	7549368	8681773	+1 132 405
Валовий прибуток	244267	670589	+426 322
Інші операційні доходи	1738120	1758977	+20 857
Адміністративні витрати	119389	107450	-11 939
Інші операційні витрати	193656	174 290	-19 366
Витрати на збут	2352581	1882065	-470 516
Фінансовий результат від операційної діяльності	-683239	265761	+949 000

Джерело: розрахунки автора

За рахунок збільшення виручки від реалізації продукції, зменшення адміністративних витрат, витрат на збут і інших операційних витрат прибуток від операційної діяльності збільшився на 94900 тис. грн.

На основі даних таблиці 3.3. можна зробити такі висновки:

Зростання валового прибутку. Прогнозований валовий прибуток ПрАТ "Інгулецький ГЗК" у 2024 році становить 670589 тис. грн, що у 2,75 раза перевищує фактичний показник за 2024 рік (244267 тис. грн). Це свідчить про значний потенціал підвищення ефективності діяльності за умови реалізації

пропозицій.

Збільшення чистої виручки. Прогнозована чиста виручка від реалізації продукції, робіт і послуг зростає до 9352362 тис. грн, що на 20% більше від фактичного рівня за 2024 рік (7793635 тис. грн). Це свідчить про перспективи розширення обсягів реалізації.

Таблиця 3.3

**Аналіз рентабельності активів по операційному прибутку ПрАТ
"Інгулецький ГЗК" з урахуванням пропозицій**

Показник	Значення		Темп росту, %
	Фактичне за 2024 рік	прогноз	
Валовий прибуток, тис. грн.	409627	864606	211
Середньорічна сума активів, тис. грн.	39311487	39311487	100
Коефіцієнт рентабельності активів по валовому прибутку, %	1,0	2,2	
Зміна рентабельності, %		+1,2	

Джерело: розрахунки автора

Покращення рентабельності. Коефіцієнт рентабельності діяльності по валовому прибутку має зрости з 3,1% (фактично за 2024 рік) до 7,2% (прогноз), тобто на 4 п.п. Це вказує на підвищення ефективності використання ресурсів і зменшення витрат на одиницю продукції.

Таблиця 3.4.

**Прогнозні показники оборотності заборгованості ПрАТ Інгулецький
ГЗК**

Показник	Фактичне значення (2024)	Прогнозне значення	Відхилення
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	603	450	-153
Період оборотності кредиторської заборгованості, днів	417	417	0

Джерело: розрахунки автора

Загалом, реалізація запропонованих заходів дасть змогу суттєво покращити фінансові показники діяльності підприємства, збільшити прибутковість і забезпечити стійке зростання в майбутньому.

Покращення фінансової стійкості також можливе за рахунок перегляду умов кредитування. Якщо підприємству вдасться зменшити середній період оборотності дебіторської заборгованості з 603 до 450 днів, а кредиторської — залишити на рівні 417 днів, то співвідношення термінів погашення заборгованостей буде більш збалансованим, що позитивно вплине на гнучкість у фінансуванні обігових потреб.

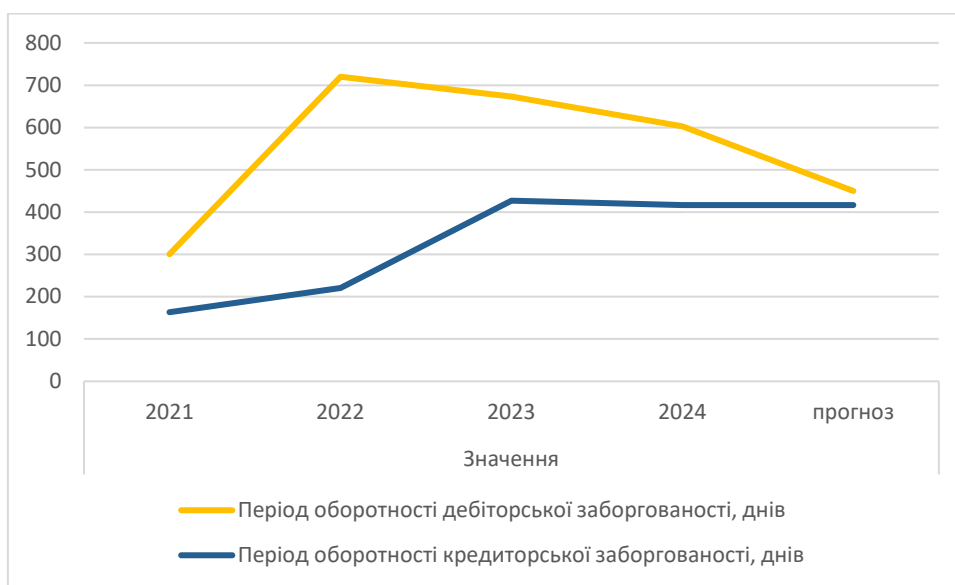

Рис. 3.1. Прогноз умов кредитування з урахуванням пропозицій

Джерело: розрахунки автора

Загалом, реалізація вищезазначених заходів дозволить ПрАТ «Інгулецький ГЗК» покращити фінансову стійкість, зменшити ризики втрати платоспроможності та підвищити інвестиційну привабливість у складних економічних умовах.

Висновки до розділу 3

Ефективне управління грошовими потоками відіграє ключову роль у фінансовому менеджменті підприємства, оскільки забезпечує стабільність його ліквідності та платоспроможності. Від правильної організації таких процесів, як оптимізація операційних грошових потоків, точне прогнозування фінансових надходжень і витрат, залежить здатність компанії виконувати свої зобов'язання і здійснювати інвестиції в розвиток. Використання сучасних технологій, зокрема ERP-систем, прогнозування на основі аналізу великих даних і автоматизації фінансових процесів, значно підвищує точність та оперативність прийняття рішень. Це сприяє мінімізації фінансових ризиків і забезпеченню стійкості фінансової діяльності.

Стратегії управління ризиками, такі як диверсифікація джерел доходів і витрат, а також застосування інструментів хеджування для зниження валютних і процентних ризиків, дають можливість мінімізувати потенційні загрози. Це дозволяє підприємству забезпечувати стабільний розвиток навіть за умов економічної нестабільності, створюючи міцну основу для довгострокового зростання.

Аналіз стратегічного підходу ПрАТ «Інгулецький ГЗК» до подолання фінансової кризи свідчить про перевагу наступальної стратегії, яка передбачає активні дії для відновлення та розвитку підприємства навіть в умовах економічної нестабільності. Підприємство демонструє прагнення до адаптації через модернізацію виробництва, освоєння нових технологій та розширення ринків збуту, що підтверджується контрактом з ArcelorMittal Poland і планами підвищення вмісту заліза у концентраті до 70%.

Зусилля щодо відновлення повноцінної роботи, реалізації інвестиційних проектів і покращення енергоефективності свідчать про довгострокову орієнтацію на зростання. Водночас, важливе місце в антикризовому управлінні займає мобілізація внутрішніх резервів, зокрема шляхом збільшення виручки, зменшення витрат та ефективного використання наявних

активів. Це дозволяє зменшити залежність від зовнішніх джерел фінансування й посилити автономність підприємства.

Особлива увага приділяється активізації збуту як ключовому фактору стабілізації грошових потоків. Розробка гнучкої цінової політики, впровадження системи знижок, оптимізація каналів дистрибуції та стимулювання платіжної дисципліни клієнтів – усе це сприяє зростанню обсягів реалізації й покращенню фінансового стану. Паралельно з цим підприємство працює над реструктуризацією активів і підвищенням ефективності їх використання – через реалізацію надлишкових або нерентабельних елементів, використання зворотного лізингу, оренду основних фондів та покращення управління запасами.

Також велике значення має мінімізація витрат, зокрема на собівартість, адміністративні функції, маркетинг і інвестиційні витрати. Оптимізація цих напрямів дозволяє суттєво зменшити вихідні грошові потоки без шкоди для ключових операцій. Усе це реалізується на тлі серйозних викликів: поглиблення горизонту кар'єру, ризиків зниження продажів і зростання логістичних витрат, а також загроз, пов'язаних із військовими діями та порушенням логістичних ланцюгів.

Підприємство також демонструє стратегічне мислення, спрямоване на забезпечення стабільності в довгостроковій перспективі. Програма сталого розвитку з акцентом на екологічність, модернізація обладнання, енергозбереження та природоохоронні ініціативи відображають готовність діяти не лише в інтересах власної економічної безпеки, а й соціальної відповідальності.

Загалом, ПрАТ «Інгулецький ГЗК» застосовує комплексний підхід до подолання кризи, орієнтований на збереження позицій на ринку, покращення фінансових результатів і стабілізацію операційної діяльності. Це дозволяє розглядати підприємство як приклад ефективної трансформації в умовах економічної турбулентності.

Покращення фінансової стійкості ПрАТ «Інгулецький ГЗК» передбачає

комплекс заходів, спрямованих на підвищення ліквідності, оптимізацію витрат та зменшення фінансових ризиків. Зокрема, актуальним є збільшення обсягу грошових коштів, оскільки коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2024 році становив лише 0,01, що свідчить про низький рівень миттєвої платоспроможності. Збільшення залишків грошових коштів удвічі (до 213 млн грн) дозволить підвищити цей показник до 0,02–0,03, покращуючи здатність підприємства виконувати термінові зобов'язання.

Необхідно скоротити дебіторську заборгованість, яка у 2024 році досягла 5,9 млрд грн. Повернення хоча б 20% цієї суми збільшить ліквідність та дозволить частково покрити зобов'язання або інвестувати в обігові активи, підвищивши коефіцієнт швидкої ліквідності до 1,6. Крім того, скорочення обсягів запасів на 15% (43 млн грн) зменшить витрати на їх утримання, звільняючи додаткові кошти для фінансування поточної діяльності.

Зменшення боргового навантаження також сприятиме фінансовій стабільності. Погашення 10% позикового капіталу (1,83 млрд грн) дозволить підвищити коефіцієнт автономії з 0,56 до 0,61, знизивши ризики залежності від зовнішніх кредиторів.

Оптимізація витрат, зокрема скорочення операційних, адміністративних та збутових витрат на 10%, може дати загальний економічний ефект у межах 250–300 млн грн на рік. Додатково, перехід до самостійного виконання вибухових робіт дозволить заощадити близько пів мільйона гривень.

Прогноз на 2025 рік свідчить про суттєве покращення фінансових показників. Зокрема, валовий прибуток зросте до 670,6 млн грн (на 275%), а чиста виручка — до 9,35 млрд грн (на 20%). Коефіцієнт рентабельності діяльності збільшиться з 3,1% до 7,2%, що свідчить про зниження витрат на одиницю продукції та підвищення ефективності. Також прогнозується зменшення періоду оборотності дебіторської заборгованості з 603 до 450 днів, що збалансує співвідношення з кредиторською заборгованістю (417 днів). Це сприятиме гнучкості у фінансуванні потреб підприємства.

ВИСНОВКИ

Фінансова стійкість підприємства — це його здатність ефективно розпоряджатися фінансовими ресурсами, своєчасно виконувати зобов'язання та розвиватися без критичної залежності від зовнішніх джерел. Вона забезпечується збереженням балансу між власними та залученими коштами й визначається рівнем платоспроможності. Комплексність цього поняття зумовлює його залежність від багатьох фінансово-економічних факторів, тому управління стійкістю потребує цілеспрямованої роботи з оптимізації використання ресурсів і досягнення фінансової рівноваги.

Ефективне управління фінансовою стійкістю полягає у раціональному використанні ресурсів відповідно до стратегічних цілей. Це включає планування і реалізацію інвестиційних рішень, оцінку платоспроможності, управління грошовими потоками та контроль заборгованості. Забезпечення платоспроможності є постійним процесом, важливим для збереження стабільності діяльності підприємства.

Залізорудна промисловість України, включно з ПрАТ «Інгулецький ГЗК», зазнала серйозного тиску після 2022 року через війну, блокування портів та зниження попиту. Попри часткове відновлення експорту в 2024 році, галузь і далі потребує державної підтримки. Необхідно зменшити фіскальний і тарифний тиск, стимулювати виробництво та підтримати фінансову стабільність підприємств.

ПрАТ «Інгулецький ГЗК» є провідним виробником залізорудного концентрату в Україні, який має ефективну виробничу структуру та активно модернізує свої потужності. Попри важку економічну ситуацію, у 2023 році комбінат зміг наростити виробництво та розширити експорт. Однак у 2024 році через зростання витрат і податкового навантаження підприємство було змушене призупинити діяльність, що негативно вплинуло на економіку загалом.

Для відновлення роботи комбінату необхідні сприятливі умови з боку

держави, зокрема в частині тарифів і податків. Інгулецький ГЗК має потенціал до подальшого розвитку, але для його реалізації потрібна узгоджена державна політика підтримки експортоорієнтованих підприємств.

Продовження аналізу підтверджує, що фінансові результати ПрАТ «Інгулецький ГЗК» у 2021–2024 роках були нестабільними. Після прибуткового 2021 року підприємство зіткнулося з падінням виручки, що у 2022–2023 роках призвело до збитків. У 2024 році зафіксовано часткове покращення окремих показників, зокрема рентабельності, але це здебільшого пов'язано з одноразовими факторами. Структура активів зазнала змін: у 2025 році зросли інвестиції в основні засоби, водночас скоротилися оборотні активи, зокрема грошові кошти та дебіторська заборгованість.

Зміни в капіталі також були помітні. Власний капітал зріс у 2024 році завдяки переоцінці активів, а от нерозподілений прибуток зменшився. Структура довгострокових зобов'язань залишалася нестабільною, особливо за пенсійними зобов'язаннями та податковими резервами. Поточні зобов'язання зменшились, але це може вказувати не лише на стабілізацію, а й на обмеження в доступі до короткострокового фінансування.

Показники ліквідності свідчать про спроможність підприємства покривати зобов'язання, хоча абсолютна ліквідність залишається критично низькою. Позитивною тенденцією є зростання коефіцієнта автономії, але при цьому підприємство має обмежену гнучкість у розпорядженні обіговими коштами. У 2024 році підприємство тимчасово зупинило діяльність через зростання витрат і податковий тиск, що свідчить про структурні фінансові проблеми.

Погіршення умов кредитування — зокрема збільшення строків оборотності дебіторської заборгованості — вказує на ризики втрати платоспроможності. Підприємство продовжує фінансувати активи за рахунок кредиторів, що в довгостроковій перспективі є загрозовим. Для стабілізації потрібно зміцнити грошові резерви, покращити структуру активів і зменшити витрати.

Ефективне управління грошовими потоками є ключем до збереження ліквідності та платоспроможності підприємства. Впровадження сучасних цифрових інструментів, таких як ERP-системи, автоматизація розрахунків та прогнозування на основі аналітики великих даних, дозволяє оперативно реагувати на фінансові виклики та мінімізувати ризики. Використання інструментів хеджування й диверсифікація джерел доходів допомагають знизити валютні та процентні ризики, забезпечуючи стабільність у нестабільних умовах.

ПрАТ «Інгулецький ГЗК» демонструє переважання наступальної стратегії подолання кризи — підприємство модернізує виробництво, освоює нові технології та ринки, як-от контракт з ArcelorMittal Poland. Особливу увагу комбінат приділяє активізації збуту через адаптивну цінову політику та оптимізацію логістики. Також застосовуються заходи з реструктуризації активів і зниження витрат, що дозволяє вивільнити ресурси для стабілізації операційної діяльності.

Для покращення ліквідності комбінат має подвоїти грошові залишки, що підвищить коефіцієнт абсолютної ліквідності до нормативного рівня. Зменшення дебіторської заборгованості на 20% покращить швидку ліквідність, а зменшення запасів — знизить витрати на їх обслуговування. Скорочення боргового навантаження на 10% дозволить підвищити фінансову автономію, а оптимізація адміністративних та збутових витрат забезпечить річну економію до 300 млн грн.

У 2025 році прогнозується зростання виручки на 20%, валового прибутку — на 275%, а рентабельності діяльності — більш ніж удвічі. Зменшення строків оборотності дебіторської заборгованості вирівняє співвідношення з кредиторською заборгованістю, що підвищить фінансову гнучкість. Усі ці заходи дадуть змогу покращити фінансову стабільність і підвищити привабливість підприємства для інвесторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аніловська Г. Я., Висоцька І. Б. Фінанси підприємств. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
2. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
3. Бердар М. М. Фінанси підприємств. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
4. Берест М. М. Фінансовий аналіз. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 164 с.
5. Колісніченко В. Інгулецький ГЗК поступово нарощує обсяги видобутку руди. URL: <https://gmk.center/ua/news/inguleckij-gzk-postupovo-naroshhuie-obsyagi-vidobutku-rudi/> (дата звернення: 12.04.2025)
6. Колісніченко В. Українські ГЗК підвищують вміст заліза у товарній сировині. URL: <https://gmk.center/ua/news/ukrainski-gzk-pidvishhat-vmist-zaliza-u-tovarnij-sirovini/> (дата звернення: 13.04.2025)
7. Власова Н. О., Міщенко В. А., П'ятак Т. В., Кочетова Т. І., Котлярова А. В. Фінанси підприємств. Харків: Світ Книг, 2018. 437 с.
8. Єрмоленко Г. Вартість електроенергії та тарифи змушують Інгулецький ГЗК продовжувати простій. URL: <https://gmk.center/ua/news/vartist-elektroenergii-ta-tarifi-zmushujut-inguleckij-gzk-prodovzhuvati-prostij/> (дата звернення: 14.04.2025)
9. Єрмоленко Г. Інгулецький ГЗК отримав дозвіл на проведення вибухових робіт у кар'єрі. URL: <https://gmk.center/ua/news/inguleckij-gzk-otrimav-dozvil-na-provedennya-vibuhovih-robit-u-kar-ieri/> (дата звернення: 16.04.2025)
10. Гапак Н. М., Капштан С. А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2014. № 1 (42). С. 191–196. URL: <http://surl.li/eikby> (дата звернення: 17.04.2025)
11. Голинський Ю., Луців Л., Шпаргала Д. Оптимізація грошових потоків підприємств та їх прогнозування. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (2). С. 687–690.
12. Господарський кодекс України. Від 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 19.04.2025)
- 13.Грабовецький Б. Є., Шварц І. В. Фінансовий аналіз та звітність. Вінниця: ВНТУ, 2011. 281 с.
- 14.Гриліцька А., Харченко А. Вплив грошових потоків на ліквідність та платоспроможність підприємства. *Економіка та суспільство*, 2025, (72). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-133> (дата звернення: 18.05.2025)
- 15.Воронцов І. Втрати української економіки та бюджету можуть виявитися набагато більшими за попередні прогнози. URL: <https://gmk.center/ua/posts/zalizadorudnij-eksport-ukraini-chomu-vin-padaie/> (дата звернення: 11.05.2025)
- 16.Інгулецький ГЗК / Підприємство / Інформація для акціонерів та стейкхолдерів. Офіційний сайт Холдингу Метінвест. URL: <https://ingok.metinvestholding.com/ua/about/for-shareholders> (дата звернення: 20.04.2025)
- 17.Інгулецький ГЗК. URL: <https://gmk.center/ua/manufacturer/inguleckij-gzk/> (дата звернення: 20.04.2025)
- 18.Кондратенко Н. О., Великих К. О. Фінансовий аналіз: конспект лекцій. Харків: ХНУМГ ім. Бекетова, 2020. 166 с.
- 19.Крупка М. Фінансовий менеджмент: підручник. Львів: МОН України, ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 440 с.
- 20.Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.
- 21.Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств. Київ: ЦУЛ, 2017. 504 с.
- 22.Нікола С. О. Фінанси підприємств. Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.
- 23.Нікольчук Ю., Небжицький Б., Савчук О. Фінансова стійкість як індикатор ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2023. 314(1). С. 220–225. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-314-1-33> (дата звернення:

15.05.2025)

24.Офіційний сайт холдингу Метінвест. Інгулецький ГЗК. URL: <https://ingok.metinvestholding.com/ua/about/info> (дата звернення: 13.05.2025)

25.Пилявський О. О., Лепьохін О. В. Забезпечення платоспроможності як складова фінансової безпеки підприємства. Інтеграція освіти, науки і бізнесу: монографія. Том 13. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 206 с.

26.Податковий кодекс України від 04.11.2011 р. № 4014-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 10.05.2025)

27.Приймак С. В., Волкова О. А. Діагностика фінансової стійкості підприємств в умовах посилення глобальної конкуренції. *Економіка та суспільство*. 2021. № 30. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/662> (дата звернення: 17.05.2025)

28.Проміжна інформація емітента цінних паперів ПрАТ Інгулецький ГЗК за 4 квартал 2023 року. URL: <https://ingok.metinvestholding.com/uk-ua/about-us/shareholders-info/regular/> (дата звернення: 18.05.2025)

29.Степаненко О. Властивості грошових потоків та ризику їх впливу на фінансову стабільність підприємства. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2024. С. 97–107.

30.Степаненко О., Туровська А. Аналіз руху грошових потоків підприємства, їх вплив на господарську діяльність. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 74. С. 148–155.

31.Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. *Фінансовий аналіз* : навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2016. 430 с.

32.Цивільний кодекс України. Від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 12.05.2025)

33.Чернуха О. В. Фінансова стійкість підприємства в системі управління фінансово-економічною безпекою. *Конференція факультету обліку і фінансів ДДАЕУ*, 2024. С. 210.

34.Швед В. В., Омельченко О. В., Мартинюк В. С. Концептуальні та методологічні підходи до визначення стійкості фінансового стану

підприємства. *Подільський науковий вісник*, 2024, (1). С. 29.

35. Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В. *Фінансовий аналіз*. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

36. Шуміло О., Курочка А. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Економіка підприємства*. 2023. С. 105–111.

37. Фінансова звітність за 2022–2024 роки. Приватне акціонерне товариство "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат". URL: <https://clarity-project.info/edr/00190905/yearly-finances> (дата звернення: 20.05.2025)

07.06.2025

С.О.Незамаєва

Додаток А

Таблиця 1

Наукові підходи до трактування поняття «фінансова стійкість підприємства»

№ з/п	Автори, джерело	Визначення
1	2	3
Абстрактні		
1	Аніловська Г. Я., Висоцька І. Б. [1, с. 415]	здатність підприємства долати операційні труднощі
2	Бедринець М. Д., Довгань Л. П. [2, с. 171]	характеризує можливість підприємства своєчасно поповнювати виробничі запаси, вести розрахунки і здійснювати платежі за рахунок власних джерел
3	Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. [20, с. 136]	здатність суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх пасивів і активів у внутрішньому й зовнішньому середовищах, які постійно змінюються, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість
4	Гапак Н. М., Капштан С. А. [10, с. 192]	фінансова стійкість підприємства – здатність підприємства здійснювати основну й інші види діяльності безперебійно, не зважаючи на ризики й зміни в середовищі бізнесу, які можуть відбуватися в процесі господарської діяльності підприємства
Стосуються фінансових ресурсів підприємства		
5	Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В. [35, с. 121]	динамічна інтегральна характеристика спроможності підприємства до мобілізації фінансових ресурсів при мінімальному ризику для здійснення господарської діяльності, під впливом факторів зовнішнього та внутрішнього середовища

Продовження додатку А

1	2	3
6	Власова Н. О., Міщенко В. А., П'ятак Т. В., Кочетова Т. І., Котлярова А. В. [4, с. 283]	такий стан та структура капіталу, при раціональному розпорядженні яким забезпечується та підтримується стан фінансової рівноваги, гарантується наявність власних засобів, стабільна прибутковість і забезпечується процес розширеного відтворення
7	Грабовецький Б. Є., Шварц І. В. [12, с. 125]	такий стан фінансових ресурсів, зокрема, їх розподіл та використання, який забезпечує розвиток підприємства на основі зростання прибутку і капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоздатності в умовах допустимого рівня ризику
8	Берест М. М. [4, с. 104]	такий стан фінансових ресурсів підприємства, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією наявності достатнього обсягу власних коштів, платоспроможності, стійкої прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення
Ототожнюю фінансову стійкість з фінансовим станом		
9	Кондратенко Н. О. 17, с. 41]	надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів і інвесторів та рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування
10	Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. [31, с. 107]	здатність підприємства функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу активів і пасивів у мінливому економічному середовищі, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику

Джерело: [23]

Додаток Б 1

Дата звіту 18,03,2025
Період 2024 рік, 12 міс
Бухгалтер [Карлаш Таміла Петрівна](#)
КАТОТТГ UA12060170010270453
Кількість працівників 2 681

Баланс (Звіт про фінансовий стан) **АКТИВ**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
I, Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	100 077,00	91 191,00
первісна вартість	1001	216 905,00	217 203,00
накопичена амортизація	1002	116 828,00	126 012,00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 253 858,00	3 783 005,00
Основні засоби	1010	8 461 993,00	14 758 398,00
первісна вартість	1011	19 892 149,00	15 289 195,00
знос	1012	11 430 156,00	530 797,00
Інвестиційна нерухомість	1015	0,00	
первісна вартість	1016	0,00	
знос	1017	0,00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0,00	
первісна вартість	1021	0,00	
накопичена амортизація	1022	0,00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0,00	
інші фінансові інвестиції	1035	0,00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0,00	
Відстрочені податкові активи	1045	336 850,00	
Гудвіл	1050	0,00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0,00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0,00	
Інші необоротні активи	1090	0,00	
Усього за розділом I	1095	11 152 778,00	18 632 594,00
II, Оборотні активи Запаси	1100	467 682,00	287 518,00
Виробничі запаси	1101	174 363,00	148 237,00
Незавершене виробництво	1102	52 296,00	79 240,00
Готова продукція	1103	241 023,00	60 041,00
Товари	1104	0,00	
Поточні біологічні активи	1110	0,00	
Депозити перестраховання	1115	0,00	
Векселі одержані	1120	5 288,00	5 288,00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 546 228,00	5 927 188,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3 220 684,00	3 221 504,00
з бюджетом	1135	597 137,00	1 175 086,00
у тому числі з податку на прибуток	1136	193 509,00	352 160,00
з нарахованих доходів	1140	0,00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис, грн	На кінець звітної періоду, тис, грн
із внутрішніх розрахунків	1145	0,00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12 640 537,00	12 156 886,00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0,00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	264 461,00	106 498,00
Готівка	1166	0,00	
Рахунки в банках	1167	264 461,00	106 498,00
Витрати майбутніх періодів	1170	393 129,00	326 927,00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0,00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0,00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0,00	
резервах незароблених премій	1183	0,00	
інших страхових резервах	1184	0,00	
Інші оборотні активи	1190	72 191,00	
Усього за розділом II	1195	30 207 337,00	23 206 895,00
III, Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0,00	
Баланс	1300	41 360 115,00	41 839 489,00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис, грн	На кінець звітної періоду, тис, грн
I, Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	689 906,00	689 906,00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0,00	
Капітал у дооцінках	1405	2 832 424,00	9 772 641,00
Додатковий капітал	1410	133 737,00	133 737,00
Емісійний дохід	1411	174,00	174,00
Накопичені курсові різниці	1412	0,00	
Резервний капітал	1415	172 477,00	172 477,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	15 122 671,00	12 780 766,00
Неоплачений капітал	1425	0,00	
Вилучений капітал	1430	0,00	
Інші резерви	1435	0,00	
Усього за розділом I	1495	18 951 215,00	23 549 527,00
II, Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0,00	670 058,00
Відстрочені податкові зобов'язання	1505	1 034 534,00	1 534 794,00
Пенсійні зобов'язання	1510	469 323,00	325 686,00
Довгострокові кредити банків	1515	1 826,00	950,00
Інші довгострокові зобов'язання	1520	38 130,00	71 774,00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0,00	
Цільове фінансування	1525	0,00	
Благодійна допомога	1526	0,00	
Страхові резерви	1530	0,00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0,00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0,00	
резерв незароблених премій	1533	0,00	
інші страхові резерви	1534	0,00	
Інвестиційні контракти	1535	0,00	
Призовий фонд	1540	0,00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
Резерв на виплату джек-поту	1545	0,00	
Усього за розділом II	1595	1 543 813,00	2 603 262,00
Ш, Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	762 667,00	
Короткострокові кредити банків	1605	0,00	
Векселі видані	1610	159 800,00	165 297,00
Поточна кредиторська заборгованість за:	1615	4 891 475,00	4 771 738,00
довгостроковими зобов'язаннями	1620	267 624,00	10 240,00
товари, роботи, послуги	1621	0,00	
розрахунками з бюджетом	1625	9 082,00	3 003,00
у тому числі з податку на прибуток	1630	33 290,00	8 348,00
розрахунками зі страхування	1635	219,00	236,00
розрахунками з оплати праці	1640	6 436 113,00	1 613 736,00
за одержаними авансами	1645	0,00	
за розрахунками з учасниками	1650	0,00	
із внутрішніх розрахунків	1660	108 174,00	96 960,00
за страховою діяльністю	1665	380,00	348,00
Поточні забезпечення	1670	0,00	
Доходи майбутніх періодів	1690	8 196 263,00	9 016 794,00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1695	20 865 087,00	15 686 700,00
Інші поточні зобов'язання	1700	0,00	
Усього за розділом III	1800	0,00	
IV, Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1800	0,00	
V, Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1900	41 360 115,00	41 839 489,00
Баланс			

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7 793 635,00	8 474 300,00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0,00
Премії підписані, валова сума	2011		0,00
Премії, передані у перестраховання	2012		0,00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0,00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	7 549 368,00	7 713 821,00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0,00
Валовий: прибуток	2090	244 267,00	760 479,00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0,00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0,00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0,00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0,00
Інші операційні доходи	2120	1 738 120,00	2 161 771,00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0,00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0,00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0,00
Адміністративні витрати	2130	119 389,00	177 303,00
Витрати на збут	2150	2 352 581,00	1 593 917,00
Інші операційні витрати	2180	193 656,00	741 403,00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0,00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0,00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		409 627,00
збиток	2195	683 239,00	
Дохід від участі в капіталі	2200		0,00
Інші фінансові доходи	2220	8 470,00	19 383,00
Інші доходи	2240	685,00	15 080,00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0,00
Фінансові витрати	2250	924 889,00	634 767,00
Втрати від участі в капіталі	2255		0,00
Інші витрати	2270	7 981,00	6 876,00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0,00
збиток	2295	1 606 954,00	197 553,00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	288 957,00	30 317,00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0,00
збиток	2355	1 317 997,00	167 236,00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	9 269 447,00	-7 275,00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0,00
Накопичені курсові різниці	2410		0,00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0,00
Інший сукупний дохід	2445	-443 573,00	13 893,00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	8 825 874,00	6 618,00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	1 295 864,00	1 191,00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	7 530 010,00	5 427,00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	6 212 013,00	-161 809,00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Матеріальні затрати	2500	4 073 488,00	3 176 930,00
Витрати на оплату праці	2505	650 676,00	712 382,00
Відрахування на соціальні заходи	2510	145 552,00	148 044,00
Амортизація	2515	2 306 457,00	2 633 070,00
Інші операційні витрати	2520	6 548 434,00	4 720 405,00
Разом	2550	13 724 607,00	11 390 831,00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2 759 625 600,00	2 759 625 600,00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2 759 625 600,00	2 759 625 600,00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0,48	-0,06
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0,48	-0,06
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,58	0,00

Додаток Б2

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО "ІНГУЛЕЦЬКИЙ
ГРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ
КОМБІНАТ"**

#00190905

Дата звіту 2024-02-27
Період 2023 рік, 12 міс
Бухгалтер КАРЛАШ ТАМІЛА ПЕТРІВНА
КАТОТТГ UA12060170010270453
Кількість працівників 3123

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Актив**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	109 656.00	100 077.00
первісна вартість	1001	216 931.00	216 905.00
накопичена амортизація	1002	107 275.00	116 828.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 282 938.00	2 253 858.00
Основні засоби	1010	10 599 486.00	8 461 993.00
первісна вартість	1011	19 917 549.00	19 892 149.00
знос	1012	9 318 063.00	11 430 156.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	78 540.00	336 850.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	13 070 620.00	11 152 778.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	939 159.00	467 682.00
Виробничі запаси	1101	200 699.00	174 363.00
Незавершене виробництво	1102	185 963.00	52 296.00
Готова продукція	1103	347 238.00	241 023.00
Товари	1104	205 259.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	5 288.00	5 288.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари,	1125	12 703 188.00	12 546 228.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
роботи, послуги			
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3 203 415.00	3 220 684.00
з бюджетом	1135	552 376.00	597 137.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	422 693.00	193 509.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6 343 452.00	12 640 537.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	31 374.00	264 461.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	31 374.00	264 461.00
Витрати майбутніх періодів	1170	413 986.00	393 129.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	72 191.00
Усього за розділом II	1195	24 192 238.00	30 207 337.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	37 262 858.00	41 360 115.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	689 906.00	689 906.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	3 287 112.00	2 832 424.00
Додатковий капітал	1410	133 737.00	133 737.00
Емісійний дохід	1411	174.00	174.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	172 477.00	172 477.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14 829 791.00	15 122 671.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	19 113 023.00	18 951 215.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	956 558.00	1 034 534.00
Довгострокові кредити банків	1510	577 286.00	469 323.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 527.00	1 826.00
Довгострокові забезпечення	1520	27 301.00	38 130.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	1 563 672.00	1 543 813.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	367 418.00	762 667.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	150 007.00	159 800.00
товари, роботи, послуги	1615	1 719 869.00	4 891 475.00
розрахунками з бюджетом	1620	36 236.00	267 624.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	4 955.00	9 082.00
розрахунками з оплати праці	1630	18 540.00	33 290.00
за одержаними авансами	1635	250 629.00	219.00
за розрахунками з учасниками	1640	6 436 113.00	6 436 113.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	134 616.00	108 174.00
Доходи майбутніх періодів	1665	413.00	380.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	7 467 367.00	8 196 263.00
Усього за розділом III	1695	16 586 163.00	20 865 087.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	37 262 858.00	41 360 115.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 474 300.00	12 696 756.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	7 713 821.00	8 902 175.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	760 479.00	3 794 581.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	2 161 771.00	3 602 453.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	177 303.00	179 009.00
Витрати на збут	2150	1 593 917.00	1 601 983.00
Інші операційні витрати	2180	741 403.00	2 836 498.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	409 627.00	2 779 544.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	19 383.00	5 605.00
Інші доходи	2240	15 080.00	6 400.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	634 767.00	3 799 456.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	6 876.00	30 061.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті збиток	2275 2295		0.00 1 037 968.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	30 317.00	186 709.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування збиток	2305 2355		0.00 851 259.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-7 275.00	2 402.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	13 893.00	860 373.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	6 618.00	862 775.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	1 191.00	155 300.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	5 427.00	707 475.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-161 809.00	-143 784.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	3 176 930.00	3 704 154.00
Витрати на оплату праці	2505	712 382.00	817 940.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	148 044.00	176 828.00
Амортизація	2515	2 633 070.00	3 373 445.00
Інші операційні витрати	2520	4 720 405.00	9 066 154.00
Разом	2550	11 390 831.00	17 138 521.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2 759 625 600.00	2 759 625 600.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2 759 625 600.00	2 759 625 600.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.06	-0.31
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.06	-0.31

Додаток БЗ

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО "ІНГУЛЕЦЬКИЙ
ГРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ
КОМБІНАТ"**

#00190905

Дата звіту 2023-02-23
Період 2022 рік, 12 міс
КАТОТТГ UA12060170010270453
Кількість працівників 4055

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Актив**

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	119 405.00	109 656.00
первісна вартість	1001	215 875.00	216 931.00
накопичена амортизація	1002	96 470.00	107 275.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 663 607.00	2 282 938.00
Основні засоби	1010	11 742 236.00	10 599 486.00
первісна вартість	1011	18 601 287.00	19 917 549.00
знос	1012	6 859 051.00	9 318 063.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 103.00	
Відстрочені податкові активи	1045	32 926.00	78 540.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	15 559 277.00	13 070 620.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 238 736.00	939 159.00
Виробничі запаси	1101	276 400.00	200 699.00
Незавершене виробництво	1102	87 616.00	185 963.00
Готова продукція	1103	608 077.00	347 238.00
Товари	1104	266 643.00	205 259.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	5 288.00	5 288.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари,	1125	29 689 714.00	12 703 188.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
роботи, послуги			
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5 178 476.00	3 203 415.00
з бюджетом	1135	188 704.00	552 376.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	422 693.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	473 373.00	6 343 452.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	78 320.00	31 374.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	78 320.00	31 374.00
Витрати майбутніх періодів	1170	397 608.00	413 986.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	40 184.00	
Усього за розділом II	1195	37 290 403.00	24 192 238.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	52 849 680.00	37 262 858.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	689 906.00	689 906.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	3 251 225.00	3 287 112.00
Додатковий капітал	1410	133 737.00	133 737.00
Емісійний дохід	1411	174.00	174.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	172 477.00	172 477.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	21 445 539.00	14 829 791.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	25 692 884.00	19 113 023.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	1 714 711.00	956 558.00
Довгострокові кредити банків	1510	571 678.00	577 286.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	46 608.00	2 527.00
Довгострокові забезпечення	1520	75 982.00	27 301.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	2 408 979.00	1 563 672.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	273 418.00	367 418.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	5 328.00	150 007.00
товари, роботи, послуги	1615	6 716 446.00	1 719 869.00
розрахунками з бюджетом	1620	292 834.00	36 236.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	72 027.00	
розрахунками зі страхування	1625	13 041.00	4 955.00
розрахунками з оплати праці	1630	50 951.00	18 540.00
за одержаними авансами	1635	478.00	250 629.00
за розрахунками з учасниками	1640	33.00	6 436 113.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	120 521.00	134 616.00
Доходи майбутніх періодів	1665	451.00	413.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	17 274 316.00	7 467 367.00
Усього за розділом III	1695	24 747 817.00	16 586 163.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	52 849 680.00	37 262 858.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12 696 756.00	40 723 708.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	8 902 175.00	12 495 436.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	3 794 581.00	28 228 272.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	3 602 453.00	9 335 075.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	179 009.00	204 498.00
Витрати на збут	2150	1 601 983.00	2 577 222.00
Інші операційні витрати	2180	2 836 498.00	10 332 768.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	2 779 544.00	24 448 859.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	5 605.00	783 371.00
Інші доходи	2240	6 400.00	32 823.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	3 799 456.00	321 827.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	30 061.00	28.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		24 943 198.00
збиток	2295	1 037 968.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	186 709.00	-4 497 097.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		20 446 101.00
збиток	2355	851 259.00	

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	2 402.00	-32 642.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	860 373.00	195 544.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	862 775.00	162 902.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	155 300.00	29 322.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	707 475.00	133 580.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-143 784.00	20 579 681.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	3 704 154.00	6 894 852.00
Витрати на оплату праці	2505	817 940.00	1 243 593.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	176 828.00	268 194.00
Амортизація	2515	3 373 445.00	3 224 570.00
Інші операційні витрати	2520	9 066 154.00	7 342 689.00
Разом	2550	17 138 521.00	18 973 898.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2 759 625 600.00	2 759 625 600.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2 759 625 600.00	2 759 625 600.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.31	7.41
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.31	7.41
Дивіденди на одну просту акцію	2650	2.33	6.87